

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta právnická

Katedra veřejné správy

DIPLOMOVÁ PRÁCE

**Možnosti čerpání prostředků poskytovaných
v rámci Regionálního operačního programu NUTS II
Severozápad**

Předkládá:

Bc. Radka Matějovičová

Vedoucí diplomové práce:

Ing. Jiří Hegner

„Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma „Možnosti čerpání prostředků poskytovaných v rámci Regionálního operačního programu NUTS II Severozápad“ zpracovala samostatně a že jsem vyznačila veškeré prameny, z nichž jsem pro svou práci čerpala, a to způsobem ve vědecké práci obvyklým.“

Plzeň 2012

Ráda bych touto formou poděkovala těm, co mi napomohli dovést diplomovou práci do zdárného konce. Jmenovitě bych ráda zmínila pana Mgr. Jana Kučeru, ředitele Regionální rozvojové agentury Ústeckého kraje, který mi poskytl potřebné materiály o regionální a strukturální politice Evropské unie a jeho konzultace mi významně pomohly zorientovat se v problematice udělování dotací ze strukturálních fondů. Velký dík patří též panu Martinu Láterovi. V neposlední řadě bych ráda poděkovala svým konzultantům, a sice panu Ing. Podlenovi, CSc., který nasměroval zaměření mé diplomové práce a panu Ing. Hegnerovi. Především jeho zásluhou získala tato diplomová práce finální podobu.

OBSAH

Úvod	str. 1
1. Regionální a strukturální politika EU	str. 2
1.1. Legislativní zajištění regionální a strukturální politiky	str. 3
1.2. Fondy Evropské unie	str. 5
1.2.1. Strukturální fondy	str. 6
1.2.2. Fond soudržnosti	str. 8
1.3. Regionální a strukturální politika v programovém období 2007 – 2013	str. 9
1.3.1. Vymezené cíle	str. 10
1.3.2. Finanční perspektiva EU	str. 12
2. Klíčové strategické programové dokumenty politiky soudržnosti	str. 15
2.1. Operační programy	str. 16
2.1.1. Regionální operační programy	str. 18
3. Regionální operační program NUTS II Severozápad	str. 20
3.1. Statistické územní jednotky NUTS	str. 20
3.2. Analýza severozápadního regionu	str. 21
3.3. Charakteristika ROP NUTS II Severozápad	str. 24
3.3.1. Globální a specifické cíle	str. 24
3.3.2. Prioritní osy	str. 25
4. Projekt	str. 35
4.1. Vymezení pojmu	str. 35
4.1.1. Typy projektů	str. 35
4.2. Obecné dotační principy	str. 36
4.2.1. Způsobilé a nezpůsobilé výdaje	str. 37
4.2.2. Výše podpory	str. 38
4.2.3. Úhrada projektu	str. 40
4.2.4. Publicita projektu	str. 40
4.2.5. Udržitelnost projektu	str. 41

4.3. Projektový cyklus	str. 41
4.3.1. <i>Projektový záměr</i>	str. 42
4.3.2. <i>Definování projektu</i>	str. 42
4.3.3. <i>Zpracování a předložení projektové žádosti</i>	str. 48
4.3.4. <i>Hodnocení projektové žádosti</i>	str. 48
4.3.5. <i>Realizace projektu</i>	str. 49
4.3.6. <i>Administrace a vyhodnocení projektu</i>	str. 50
5. Zpracovaný projekt pro získání dotace z ROP NUTS II SZ	str. 51
5.1. Úvodní informace	str. 51
5.1.1. <i>Základní informace o žadateli</i>	str. 51
5.1.2. <i>Zhotovitel projektu</i>	str. 52
5.2. Podstata projektu	str. 52
5.2.1. <i>Cíle projektu a soulad s rozvojovými strategiemi</i>	str. 54
5.2.2. <i>Místo realizace projektu</i>	str. 54
5.2.3. <i>Výchozí stav</i>	str. 55
5.2.4. <i>Zdůvodnění potřeby projektu</i>	str. 56
5.2.5. <i>Popis nulové varianty</i>	str. 57
5.3. Popis aktivit projektu v jednotlivých fázích	str. 57
5.3.1. <i>Předinvestiční fáze</i>	str. 57
5.3.2. <i>Investiční fáze, rozpočet projektu</i>	str. 58
5.3.3. <i>Provozní fáze</i>	str. 60
5.3.4. <i>Poprovozní fáze</i>	str. 60
5.4. Časový harmonogram realizace projektu dle etap	str. 60
5.5. Popis cílových skupin pro realizaci projektu	str. 61
5.6. Monitorovací indikátory	str. 62
5.6.1. <i>Indikátory automatické</i>	str. 62
5.6.2. <i>Indikátory povinné</i>	str. 63
5.6.3. <i>Indikátory doplňkové</i>	str. 63
5.7. Finanční plán	str. 64
5.8. SWOT analýza	str. 65
5.8.1. <i>Silné a slabé stránky penzionu</i>	str. 66
5.8.2. <i>Služby penzionu</i>	str. 66
5.8.3. <i>Příležitosti a rizika penzionu</i>	str. 67

5.9. Závěrečné zhodnocení projektu	str. 67
Závěr	str. 69
Resumé	str. 72
Seznam použité literatury	str. 74
Přílohy	str. 76

ÚVOD

Téma diplomové práce „Možnosti čerpání prostředků poskytovaných v rámci Regionálního operačního programu NUTS II Severozápad“ jsem si zvolila z několika důvodů. Rozhodujícím kritériem při výběru byla především perspektiva čerpání finanční pomoci ze strukturálních fondů EU, které je momentálně velmi aktuální. Zároveň jsem se chtěla zaměřit na svůj rodný region, o němž doufám, že se dozvím něco nového.

Forma evropské pomoci ze strukturálních fondů a jiných nástrojů regionální a strukturální politiky se v České republice postupně dostává do povědomí občanů. Z pohledu oprávněných žadatelů o dotaci se tak stává čím dál tím více populárním způsobem spolufinancování realizace jejich projektů.

Ráda bych prostřednictvím této diplomové práce podala ucelený obraz o dané problematice. Proto jsem se v úvodní části zaměřila na regionální a strukturální politiku Evropské unie jako takovou. Je zde nastíněn účel, náplň činnosti, cíle, finanční perspektiva nebo také hlavní nástroje této politiky, a to včetně změn, které byly schváleny pro stávající programové období 2007 – 2013 v rámci snah o zefektivnění čerpání evropských prostředků. Následně je poukázáno na stěžejní strategické programové dokumenty nezbytné pro čerpání evropských dotací s větším důrazem na charakteristiku Regionálního operačního programu NUTS II Severozápad, který byl definován pro současné programové období v rámci severozápadního regionu. Zároveň jsem se snažila zaměřit též na specifikaci regionu soudržnosti Severozápad, na jeho pozitiva, negativa a rozvojový potenciál, který toto území skýtá.

Vzhledem ke skutečnosti, že jedním ze základních předpokladů pro úspěšné čerpání evropské finanční pomoci je dostatek kvalitních projektů, druhá část diplomové práce je orientována na projektování. Považovala jsem za účelné se nejprve zaměřit na shrnutí obecných informací o zpracovávání projektů, zejména na nezbytné náležitosti, bez kterých by nebylo možné daný projekt doporučit ke spolufinancování ze strukturálních fondů EU. Na tyto informace je pak navázáno v závěrečné kapitole, kde jsem zpracovávala modelový projekt, a to dle podmínek, požadavků a náležitostí vymezených v rámci oblasti podpory 4.2 Regionálního operačního programu NUTS II Severozápad.

1. REGIONÁLNÍ A STRUKTURÁLNÍ POLITIKA EU

Jedním z cílů evropského integračního procesu je snaha o snižování nerovnoměrností v hospodářské úrovni nejen členských států, ale i jednotlivých evropských regionů. Ačkoli byl tento cíl stanoven již v zakládacích smlouvách Evropského hospodářského společenství z roku 1957, nebyla v této době regionálním problémům věnována zvláštní pozornost, a to zejména z toho důvodu, že šestice států, které se podílely na zakládání Evropského hospodářského společenství, měla srovnatelnou hospodářskou úroveň. S rozšiřováním Evropského společenství se však postupně začaly vytvářet výrazné rozdíly v sociální a hospodářské úrovni jednotlivých evropských regionů, které bylo nutné, v souladu se zásadou solidarity a soudržnosti, řešit.¹

Uskutečňování regionální a strukturální politiky Evropské unie se soustředí na zamezování vzniku a zvyšování disparit mezi jednotlivými územími, na snižování sociálního napětí a na posilování hospodářské a sociální soudržnosti regionů. Vzhledem k tomu, že regionální rozdíly vznikají zejména v důsledku nevhodných hospodářských a sociálních struktur, bylo nezbytné nejprve přistoupit k postupnému vyrovnávání těchto nerovnoměrností, a to především cestou nápravy nevyhovujících struktur v zemědělství, průmyslu a službách.² Zároveň je nutno si uvědomit, že pod regionální politikou uskutečňovanou EU si nelze představovat systém, který by národní regionální politiky členských států nahrazoval. Jedná se o činnost, která národní regionální politiky doplňuje, a to způsobem, aby docházelo ke snižování regionálních diferencí napříč Společenstvím.

Regionální politika Evropské unie je postavena na finanční solidaritě, v rámci níž jednotlivé členské státy přispívají danými finančními částkami do společného rozpočtu Společenství, aby tak poskytly pomoc méně prosperujícím evropským regionům a sociálním skupinám. V rámci tohoto procesu pak dochází ke zlepšování životní úrovně v těch členských státech, které pomoc potřebují, přičemž se finanční prostředky poskytují zejména těm regionům, pro něž je charakteristický slabší rozvojový potenciál, ale zároveň

---

¹ Wokoun, R., Malinovský, J., Damborský, M., Blažek, J. a kolektiv autorů, Regionální rozvoj (Východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování), Praha, Linde Praha, a.s., 2008, s. 329

² Radka Matějovičová, Bakalářská práce, Možnosti využití prostředků z ERDF pro podporu rozvoje malého a středního podnikání v Ústeckém kraji, Západočeská univerzita v Plzni, fakulta právnická, katedra veřejné správy, Plzeň, 2010, s. 3

jsou zde předpoklady pro efektivní využití poskytnuté podpory. Vyhodnocování území z hlediska disparit mezi jednotlivými regiony se uskutečňuje v rámci rozsáhlého komplexu kritérií, na jehož základě pak lze vymezit problémová území a také příčiny, které tyto regionální diference způsobují. Vedle demografických a přírodních ukazatelů hrají významnou roli taktéž kritéria sociální a ekonomická. V současné době se jako nejvýznamnější kritéria pro zvýšení přitažlivosti regionů jeví především trvale udržitelná zaměstnanost, s čímž souvisí i stabilizace obyvatel v regionech, dále pak kvalitativní rozvoj regionů a životní úroveň jejich obyvatel, zlepšování životního prostředí, rozvoj turistického ruchu, kultury, apod. ³

Činnost Evropské unie je tedy zaměřena především na posilování hospodářské a sociální soudržnosti narůstajícího počtu členských států, a to s cílem podporovat harmonický a udržitelný rozvoj Společenství. Tato činnost je uskutečňována zejména prostřednictvím strukturálních fondů Evropské unie, Fondu soudržnosti, Evropské investiční banky a dalších finančních nástrojů, které má unie k dispozici. Dlouhodobým záměrem je tedy snižování hospodářských, sociálních a územních rozdílů, které vznikly především v zemích a regionech, jejichž rozvoj zaostává, a dále pak snižování nepoměru vzniklých v souvislosti s hospodářskou a sociální restrukturalizací a se stárnutím obyvatelstva. ⁴ O významu uskutečňování regionální politiky svědčí fakt, že je na její realizaci určena více než třetina rozpočtu Evropské unie.

1.1. Legislativní zajištění regionální a strukturální politiky

V rámci Evropské unie je regionální a strukturální politika uskutečňována na základě mnoha právních aktů, a to jak primární, tak i sekundární povahy.

Primární právo představují zakládací smlouvy včetně aktů, které je pozměňují a revidují a smlouvy o přistoupení jednotlivých států k Evropské unii. Můžeme tedy říci, že vytváří právní základ, na němž je fungování EU postaveno. Z primární legislativy hraje

---

³ Boháčková, I., Hrabánková, M., Strukturální politika Evropské unie, 1. vydání, Praha, C.H.Beck, 2009, s. 1-2

⁴ Wokoun, R., Malinovský, J., Damborský, M., Blažek, J. a kolektiv autorů, Regionální rozvoj (Východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování), Praha, Linde Praha, a.s., 2008, s. 365

významnou roli zejména Smlouva o EHS, jejíž obsah byl ve prospěch regionální a strukturální politiky Společenství doplněn přijetím Jednotného evropského aktu.

Jednotný evropský akt ⁵ z roku 1986 včlenil svým článkem 23 do třetí části Smlouvy o EHS hlavu pátou pod názvem „Ekonomická a sociální soudržnost“. V rámci těchto ustanovení bych ráda zmínila definici, o níž se regionální politika Evropské unie v současné době opírá. Jedná se o připojený článek 130A ke Smlouvě o EHS, kde stojí: *„K podpoře celkového harmonického vývoje Společenství rozvíjí a uskutečňuje aktivity vedoucí k posilování své ekonomické a sociální soudržnosti. Společenství se zaměřuje zvláště na zmenšování nerovnoměrností mezi různými regiony a zaostalosti regionů, jimž se dostává nejmenší podpory.“* Navazující článek 130B pak mimo jiné deklaruje následující: *„Společenství dosahování těchto cílů podporuje kroky činěnými prostřednictvím strukturálních fondů, Evropské investiční banky a dalších existujících finančních nástrojů.“* Článek 130C pak upravuje pole působnosti Evropského fondu regionálního rozvoje.

Regionální a strukturální politice je však věnována celá řada dílčích ustanovení i jiných zakládacích smluv. Ráda bych zmínila zejména Smlouvu o Evropské unii a Smlouvu o fungování Evropské unie, tedy bývalou Smlouvu o založení Evropského společenství, jejíž název byl takto modifikován Lisabonskou smlouvou. Co se první ze zmiňovaných smluv týče, za velmi důležité ustanovení považuji článek 3 odstavec 3, jehož znění je následující: *„Unie podporuje hospodářskou, sociální a územní soudržnost a solidaritu mezi členskými státy.“* Za nejvýznamnější článek Smlouvy o fungování Evropské unie, jež se týká regionální politiky, shledávám článek 8, který deklaruje: *„Při všech svých činnostech usiluje Unie o odstranění nerovností a podporuje rovné zacházení pro muže i ženy.“* Dále pak stojí za zmínku hlava XI Smlouvy o fungování Evropské unie, která upravuje postavení a spravování Evropského sociálního fondu.

Mezi **sekundárními právními předpisy** pak hrají nejvýznamnější úlohu přijímaná nařízení, jimiž se rozumí obecně závazné normativní akty aplikace práva, které jsou v členských státech přímo účinné a bezprostředně aplikovatelné. Jsou tedy závazné nejen na úrovni Společenství, ale i jednotlivých členských států. Tuto problematiku upravuje velké množství nařízení Komise, Rady, případně i Evropského parlamentu. Za významné

---

⁵ Jedná se o první významnou revizi Římských smluv

lze beze sporu považovat kupříkladu Nařízení Rady (EHS) č. 724/1975 ze dne 18. března 1975 o zřízení Evropského fondu regionálního rozvoje, Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 ze dne 11. července 2006 o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení č. 1260/1990, Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1082/2006 ze dne 5. července 2006 o evropském seskupení pro územní spolupráci nebo také Nařízení komise (ES) č. 1828/2006⁶ ze dne 8. prosince 2006, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 o obecných ustanoveních týkajících se Evropského fondu pro regionální rozvoj, Evropského sociálního fondu a Fondu soudržnosti a dále k nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1080/2006 o Evropském fondu pro regionální rozvoj a mnoho dalších nařízeních.⁷

1.2. Fondy Evropské unie

Za hlavní prostředky realizace regionální a strukturální politiky Evropské unie jsou považovány tři základní fondy, jimiž jsou dva strukturální fondy a Kohezní fond, nazývaný též Fond soudržnosti. *„Fondy Evropské unie zahrnují širokou škálu nástrojů finanční a technické pomoci. Slouží především k podpoře hospodářského růstu členských států, zlepšování vzdělanosti jejich obyvatel a snižování sociálních nerovností. Některé nástroje také pomáhají kandidátským zemím při přípravě na jejich vstup do EU.“*⁸

Tyto nástroje regionální a strukturální politiky EU tedy kladně přispívají ke snižování disparit mezi jednotlivými regiony a ke zlepšování životního prostředí, podílejí se na podpoře výrobního sektoru, na výstavbě infrastruktury, investují do lidských zdrojů a celkově podporují podnikatelské prostředí. Z uvedeného je tedy zřejmé, že význam těchto fondů je v rámci Evropské unie nezastupitelný. Zároveň musí být dodržována zásada, že *„prostředky poskytované z rozpočtu Evropských společenství, zejména ze strukturálních fondů pro členské země, nesmí nahrazovat prostředky národní rozvojové politiky. Finanční účast EU při uplatňování politiky hospodářské a sociální soudržnosti nesmí znamenat snížení výdajů národních zdrojů do této oblasti“*.⁹

⁶ Nazývané jako *Prováděcí nařízení ke strukturálním fondům a Fondu soudržnosti pro období 2007-2013*

⁷ www.strukturalni-fondy.cz (dne 11.2.2012)

⁸ Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, *Abeceda fondů Evropské unie 2007 – 2013*, Praha, MMR ČR, 2008, s. 2

⁹ Boháčková, I., Hrabánková, M., *Strukturální politika Evropské unie*, 1. vydání, Praha, C.H.Beck, 2009, s. 58

1.2.1. Strukturální fondy

Strukturální fondy tvoří jádro regionální a strukturální politiky EU. Jsou přímo zaměřené na snižování nepoměru mezi regiony jednotlivých členských států a na snižování zaostalosti těch oblastí, které jsou nejvíce znevýhodněné. Podpory ze strukturálních fondů jsou čerpány na základě jasně a předem definovaných cílů a priorit, a to v rámci několikaletých cyklů, zpravidla sedmiletých, jež představují tzv. programová období.

Finanční prostředky ze strukturálních fondů mají být využívány předně k dalšímu rozvoji podnikání v oblastech, jež jsou z hlediska přírodních a hospodářských podmínek značně znevýhodněné, k udržování kulturní krajiny a v neposlední řadě též ke stabilizaci strukturálně slabých oblastí. Zároveň jsou však kladeny striktní požadavky na příjemce této pomoci a na projektové dokumenty předkládané Evropské unii.

V současném programovém období 2007 – 2013 je finanční pomoc poskytována prostřednictvím dvou strukturálních fondů a sice Evropského fondu regionálního rozvoje a Evropského sociálního fondu. Konkrétní úprava zaměření podpor z těchto fondů je svěřena nařízením Rady EU.

Potřeba zřízení *Evropského fondu regionálního rozvoje* vyvstala v roce 1973, kdy se Společenství, po vstupu Velké Británie, Irska a Dánska, rozrostlo na devět zemí, což s sebou přineslo nové regionální nerovnoměrnosti, které bylo potřeba řešit. Problematickou zemí představovalo zejména Irsko a také některé oblasti Velké Británie. Založení tohoto fondu bylo deklarováno Nařízením Rady (EHS) č. 724/1975 ze dne 18. března 1975 o zřízení Evropského fondu regionálního rozvoje, které zároveň určuje úlohu fondu a oblast jeho působnosti. V úvodním článku tohoto nařízení je uvedeno následující: „*Zřizuje se Evropský fond regionálního rozvoje, jehož prostřednictvím budou ve Společenství korigovány nejdůležitější regionální disparity, které zvláště silně zpětně působí převážně na zemědělské struktury, změny v průmyslu a strukturálně podmíněnou nezaměstnanost.*“ Dále bych ráda zmínila výše uvedený článek 130C Jednotného evropského aktu, jenž se vztahuje na úpravu působnosti fondu. Tento článek stanoví, že „*Evropský fond regionálního rozvoje je určen k tomu, aby pomohl napravit hlavní regionální nerovnováhy ve Společenství*

prostřednictvím strukturálních změn v regionech, jejichž rozvoj zaostává, a pomocí konverze upadajících průmyslových regionů.“

V současné době podporuje Evropský fond regionálního rozvoje zejména projekty orientované na regionální rozvoj, vyšší konkurenceschopnost, hospodářské změny a územní spolupráci uvnitř Evropské unie. Mezi priority pro financování tak beze sporu patří především výzkum, inovace, ochrana životního prostředí, zachování nebo vytvoření trvalých pracovních míst, investice do infrastruktury a rozvoj malého a středního podnikání. Efektivní uskutečňování opatření financovaných z Evropského fondu regionálního rozvoje pak závisí na *„řádné správě věcí veřejných a partnerství mezi všemi příslušnými územními a socioekonomickými partnery, zejména regionálními a místními orgány, a se všemi dalšími vhodnými subjekty během různých fází provádění operačních programů“*.¹⁰

Evropský sociální fond vznikl v roce 1957 spolu s Evropským hospodářským společenstvím na základě Římské smlouvy. Jeho hlavním cílem bylo zlepšit pracovní příležitosti ve Společenství a ve svých počátcích byl využíván jako jakási kompenzace ztráty zaměstnání. Pomáhal pracovníkům v odvětvích, jež procházela restrukturalizací, a to tím, že jim poskytoval příspěvky na přeškolení. Zároveň poskytoval pomoc při přesídlení osobám, které opustily svůj region a šly hledat práci jinde.¹¹

Základ právní úpravy v současné době představuje Smlouva o fungování Evropské unie, která tomuto fondu věnovala svou hlavu XI., kde v článku 162 stojí následující: *„Pro zlepšení možností zaměstnávání pracovníků na vnitřním trhu, a tím pro zvyšování životní úrovně se podle následujících ustanovení zřizuje Evropský sociální fond, jehož záměrem bude rozšiřovat možnosti zaměstnávání pracovníků a zvyšovat jejich profesní a geografickou mobilitu uvnitř Unie a usnadňovat jejich přizpůsobování se změnám v průmyslu a ve výrobních systémech, zejména odborným vzděláváním a rekvalifikací.“* Evropský sociální fond se tedy orientuje zejména na rozvoj zaměstnanosti, na rozšiřování pracovních příležitostí, na podporu rovných příležitostí a eliminaci jakékoli diskriminace na trhu práce, na pomoc rizikovým skupinám obyvatel, jako jsou například zdravotně

---

¹⁰ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1080/2006 ze dne 5. července 2006 o Evropském fondu regionálního rozvoje a o zrušení nařízení č. 1783/1999

¹¹ <http://ec.europa.eu> (dne 13.2.2012)

postižení, a v neposlední řadě také na zlepšování mobility pracovních sil na území Evropské unie.

Zatímco Evropský fond pro regionální rozvoj podporuje investiční, neboli infrastrukturní, projekty, Evropský sociální fond se zaměřuje na financování projektů neinvestičních.

1.2.2. Fond soudržnosti

Kohezní fond, neboli Fond soudržnosti, byl založen roku 1993 Maastrichtskou smlouvou k poskytování pomoci vybraným zemím Evropské unie. Činnost Kohezního fondu se však nezaměřuje na pomoc jednotlivým evropským regionům, soustředí se na podporu rozvoje chudších členských států jako takových.

Možnost čerpání prostředků z Fondu soudržnosti členským státem je podmíněna hrubým národním produktem na obyvatele daného státu, který musí být nižší než 90 % průměru Evropské unie a dále musí mít inkriminovaný členský stát sestavený tzv. konvergenční program, tedy program vedoucí ke splnění podmínek hospodářského sbližování.¹² Oproti strukturálním fondům jsou prostředky z Fondu soudržnosti určeny na přímé financování velkých investičních projektů, avšak jen se zaměřením na rozvoj dopravní infrastruktury, na zlepšování životního prostředí a nově i na oblast energetické účinnosti a obnovitelných zdrojů energie.

1.3. Regionální a strukturální politika v programovém období 2007 – 2013

Do současné doby prošla regionální a strukturální politika Evropské unie určitým vývojem, jenž bychom mohli charakterizovat jako hledání optimální podoby celého evropského systému a zároveň též jako snahu o větší koncentraci poskytované pomoci. Aktuálně se Evropská unie skládá z 27 členských států, přičemž je zřejmé, že narůstajícím počtem členů se zvyšují regionální diference.

---

¹² Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, Abeceda fondů Evropské unie 2007 – 2013, Praha, MMR ČR, 2008, s. 4

Proto také v průběhu minulého programového období vyvstala potřeba reformy regionální politiky EU, a to zejména v důsledku východního rozšíření unie v roce 2004, kdy počet jejích členů vzrostl na 25. Tímto rozšířením se navýšil počet obyvatel unie o 20 %, zatímco celkové HDP vzrostlo pouze o 4 – 5 %. V důsledku toho se průměrný příjem na osobu v EU snížil o 10 %. Bylo jasné, že pokud by se reforma regionální politiky EU nerealizovala, nevyhnutelně by došlo k jejímu zhroucení. Proto také dne 18. února 2004 Evropská komise představila návrh na reformu politiky soudržnosti na období 2007 – 2013 s názvem „Nové partnerství pro soudržnost: konvergence, konkurenceschopnost, kooperace“.¹³ V rámci stávajícího programového období jsou tak uplatňovány i některé nové zásady a principy politiky soudržnosti, na základě nichž by mělo docházet zejména k většímu propojení evropské regionální politiky s národními politikami členských států.

Oproti předchozímu programovému období, jehož se Česká republika účastnila v rámci let 2004 – 2006, představuje významnou změnu v politice hospodářské a sociální soudržnosti EU též redukce počtu strukturálních fondů. Z původních čtyř strukturálních fondů, jimiž byly Evropský sociální fond, Evropský fond regionálního rozvoje, Evropský zemědělský podpůrný a záruční fond a Finanční nástroj pro řízení rybolovu, zůstaly zachovány pouze první dva jmenované fondy¹⁴. Regionální a strukturální politika tak bude v tomto programovém období realizována třemi typy finančních nástrojů, a to Fondem soudržnosti, Evropským fondem pro regionální rozvoj a Evropským sociálním fondem.

Dále je nutno podotknout, že současné období uskutečňování regionální a strukturální politiky EU, jež započalo v roce 2007 a bude ukončeno v roce 2013 (s možností dofinancování projektů až do roku 2015), je poznamenáno zejména snahou po větší efektivitě využívání finančních prostředků. V rámci tohoto snažení po maximální účinnosti poskytované pomoci byla přijata redukce počtu Cílů ze tří na dva a snížení počtu Iniciativ ze čtyř na jednu, která se pro stávající programové období stala třetím Cílem.

---

¹³ Marek, D., Kantor, T., Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie, 1. vydání, Brno, Barrister & Principal, 2007, s. 25

¹⁴ Blíže viz. kapitola 1.2.1. této diplomové práce

1.3.1. Vymezené cíle

Cíle regionální a strukturální politiky pro programové období 2007 – 2013 jsou vymezené v Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 ze dne 11. července 2006 o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení Nařízení Rady (ES) č. 1260/1999, a to ve třetím článku kapitoly druhé, kde jsou tedy formulovány Cíl „Konvergence“, Cíl „Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost“ a Cíl „Evropská územní spolupráce“.

Cíl „Konvergence“ se zaměřuje na urychlení procesu konvergence nejméně rozvinutých regionů členských států Evropské unie. Snaží se o vytváření a zlepšování podmínek pro růst zaměstnanosti a ekonomický růst, a to zejména investicemi do hmotného a lidského kapitálu, podporou výzkumu, vývoje a inovací a rozvoje znalostní ekonomiky, zlepšováním schopnosti adaptace na ekonomické a sociální změny, zlepšováním kvality životního prostředí a zvyšováním výkonnosti státní administrativy.¹⁵

Finanční pomoc, která je poskytována v rámci tohoto Cíle je čerpána jak z Evropského fondu pro regionální rozvoj a Evropského sociálního fondu, tak i z Kohezního fondu. V případě čerpání prostředků ze strukturálních fondů se musí jednat o územní jednotky NUTS II¹⁶, jejichž „*hrubý domácí produkt na obyvatele měřený paritou kupní síly a vypočtený na základě údajů Společenství za období 2000 – 2002 je nižší než 75 % průměru hrubého domácího produktu na obyvatele EU-25 za stejné referenční období. Územní celky, které mohou v rámci tohoto cíle čerpat z Fondu soudržnosti, musí dosahovat nižší hodnoty hrubého národního důchodu na obyvatele měřeného paritou kupní síly a vypočtenou na základě údajů Společenství za období 2001 – 2003, než je 90 % průměru tohoto ukazatele v EU-25*“¹⁷. Tento Cíl se však vztahuje též na tzv. regiony se statistickým efektem, které dříve měly nárok na pomoc ze strukturálních fondů, avšak rozšířením Evropské unie v květnu 2004 o deset nových členů byly ze seznamu zaostávajících regionů vyškrtнутy. Tyto územní celky jsou tak kompenzovány poskytováním přechodné podpory, která bude v roce 2013 ukončena.

¹⁵ Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR, Průvodce podnikatele operačním programem Podnikání a inovace, Praha, MPO ČR, 2007, s. 8

¹⁶ *Bližší k pojmu NUTS II viz. kapitola 3.1. této diplomové práce*

¹⁷ Boháčková, I., Hrabánková, M., Strukturální politika Evropské unie, 1. vydání, Praha, C.H.Beck, 2009, s. 44

Cíl „Konvergence“ pokrývá celé území České republiky s výjimkou hlavního města Prahy, které má HDP vyšší než uvedených 75 % průměru EU. Na jeho uskutečňování je určeno v průměru 82 % všech prostředků politiky soudržnosti Evropské unie, což představuje asi 252 miliard EUR. V případě nových členských států je však tento podíl mnohem vyšší, kdy například v České republice činí 97,1 %.¹⁸

Cíl „Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost“ byl definován kvůli posilování konkurenceschopnosti a atraktivnosti příslušných regionů včetně posílení zaměstnanosti. Mezi prostředky určené k dosahování tohoto Cíle patří i obdobná opatření, jež směřují k naplňování Cíle „Konvergence“, tedy investice do hmotného a lidského kapitálu, rozvoj vědy, výzkumu a inovací, rozvoj znalostní společnosti a podnikání, ochrana a zlepšování životního prostředí a navíc také zvyšování dostupnosti trhu práce pro pracovní síly i podniky, adaptace pracovních sil a podniků na změněné podmínky a dostupnost a rovnost v přístupu na pracovní trh pro všechny osoby.¹⁹

Tento Cíl se soustředí na oblasti, jež nespadají pod výše uvedený Cíl „Konvergence“, tedy na takové regiony, jejichž hrubý domácí produkt převyšuje 75 % průměru Evropské unie. Územně se do druhého cíle řadí regiony na úrovni NUTS I a NUTS II. Zároveň sem spadají regiony spojené s výše uvedeným statistickým efektem, které byly v předchozím programovém období 2000 – 2006 řazeny do Cíle 1, avšak v současném programovém období již podmínky pro zařazení do Cíle „Konvergence“ nesplňují. V České republice splňuje kritéria pro čerpání prostředků v rámci tohoto Cíle pouze region soudržnosti hlavní město Praha.

Oproti předchozímu Cíli je finanční pomoc, poskytovaná v souvislosti s Cílem „Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost“, čerpána pouze z Evropského fondu regionálního rozvoje a Evropského sociálního fondu, nikoli z Fondu soudržnosti. Pro naplňování tohoto Cíle je vyhrazeno 15,6 % ze všech prostředků určených pro realizaci regionální a strukturální politiky EU, což představuje asi 48 miliard EUR.²⁰

---

¹⁸ Marek, D., Kantor, T., Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie, 1. vydání, Brno, Barrister & Principal, 2007, s. 26

¹⁹ Boháčková, I., Hrabánková, M., Strukturální politika Evropské unie, 1. vydání, Praha, C.H.Beck, 2009, s. 45

²⁰ Marek, D., Kantor, T., Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie, 1. vydání, Brno, Barrister & Principal, 2007, s. 26

Cíl „Evropská územní spolupráce“ je určen na „posílení přeshraniční spolupráce prostřednictvím společných místních a regionálních Iniciativ, na posílení nadnárodní spolupráce prostřednictvím opatření souvisejících s prioritami Společenství a přispívajících k integrovanému územnímu rozvoji a na posílení meziregionální spolupráce a výměnu zkušeností na vhodné územní úrovni...“ ²¹ Účelem je tedy podpora spolupráce na třech úrovních a sice přeshraniční ²², meziregionální a nadnárodní, avšak také podpora výzkumu a inovací a vzájemné vyměňování zkušeností mezi jednotlivými regiony a členskými zeměmi. Pod tento Cíl spadá celé území ČR včetně hlavního města Prahy.

Opatření realizovaná v rámci Cíle „Evropská územní spolupráce“ jsou financována pouze z Evropského fondu regionálního rozvoje a na jeho uskutečňování je určeno v průměru 2,4 % všech prostředků vymezených pro regionální a strukturální politiku Evropské unie, což představuje asi 7,5 miliard EUR. ²³

1.3.2. Finanční perspektiva EU

Evropská unie hospodaří s vlastním rozpočtem, který stanoví výši finančních prostředků, jakou je možné na každou z činností vynaložit. Je tak hlavním nástrojem financování různých aktivit unie. Rozpočet na následující rok je vždy navrhován Evropskou komisí a posléze je schvalován Radou a Evropským parlamentem, přičemž se příjmy musí rovnat výdajům a zároveň nesmí výdaje překročit mantinely dané finanční perspektivou EU stanovenou na období několika let.

Finanční perspektivou se rozumí víceletý finanční rámec Evropské unie, který je přijímán na základě dohody tří hlavních institucí, a sice Evropské komise, Evropského parlamentu a Rady EU. Sjednává se vždy na časové období pěti až sedmi let a obsahuje vymezení hlavních rozpočtových priorit EU a nastavení výdajových stropů pro každou z těchto priorit.

---

²¹ Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 ze dne 11. července 2006 o obecných ustanoveních o Evropském fondu regionálního rozvoje, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení Nařízení Rady (ES) č. 1260/1999, kapitola II., článek 3, odstavec 2

²² *Přeshraniční spolupráce představuje spolupráci regionů na úrovni NUTS III v blízkosti pozemských nebo mořských hranic, jež od sebe nejsou vzdáleny více než 150 km*

²³ Marek, D., Kantor, T., Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie, 1. vydání, Brno, Barrister & Principal, 2007, s. 26

V programovém období 2007 – 2013 bude Evropská unie hospodařit celkově s částkou 862,4 miliardy EUR, tedy cca s 25 biliony českých korun, což představuje asi 1,045 % hrubého domácího produktu EU. Dále bylo rozhodnuto o objemu finančních prostředků alokovaných na strukturální a regionální politiku, jehož výše dosáhne 308 miliard EUR. Jedná se o zcela rekordní částku, kdy prostředky poskytované na politiku soudržnosti Evropské unie přesáhnou třetinu celkového rozpočtu unie.²⁴ Většina takto vymezených finančních prostředků je pak vyhrazena na podporu regionů, které spadají do Cíle „Konvergence“, jenž Evropská komise označila jako hlavní prioritu politiky soudržnosti Evropské unie.

Protože Velká Británie v současném programovém období 2007 – 2013 navýšila svůj původní návrh rozpočtu a rozhodla se vzdát vlastních slev z příspěvků do pokladny EU, došlo k navýšení rozpočtu, díky čemuž se zvýšily limity pro čerpání peněz ze strukturálních fondů a Kohezního fondu. V důsledku toho tak nové členské státy dostanou oproti původnímu plánu asi o 5,3 miliard EUR navíc. Pro Českou republiku tento „bonus“ představuje částku okolo 3 miliard EUR. Celkem je pro ČR na politiku soudržnosti z rozpočtu EU vyčleněno 688 miliard korun českých. Ročně se tedy bude jednat o částku ve výši 98 miliard Kč, což je téměř čtyřikrát více než v předešlém programovém období let 2000 – 2006, respektive pro ČR 2004 – 2006, kdy bylo ročně alokováno v průměru 25,4 miliard korun českých.²⁵

Je však velmi důležité si uvědomit, že finanční perspektiva na léta 2007 – 2013 je často nazývána jako období, kdy Česká republika bude mít poslední příležitost využít dotací z fondů EU v tak velkém objemu. Stávající programové období tedy můžeme označit jako velmi příznivé pro čerpání pomoci z nástrojů politiky hospodářské a sociální soudržnosti Evropské unie a s největší pravděpodobností se už tato situace nebude v budoucnu opakovat.

---

²⁴ Marek, D., Kantor, T., Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie, 1. vydání, Brno, Barrister & Principal, 2007, s. 32-33

²⁵ Wokoun, R., Malinovský, J., Damborský, M., Blažek, J. a kolektiv autorů, Regionální rozvoj (Východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování), Praha, Linde Praha, a.s., 2008, s. 374-375

2. KLÍČOVÉ STRATEGICKÉ PROGRAMOVÉ DOKUMENTY POLITIKY SOUDRŽNOSTI

K tomu, aby členský stát EU mohl čerpat finanční prostředky z unijních fondů v rámci realizace regionální a strukturální politiky je nutné, aby si takovýto stát vytvořil potřebnou soustavu programových dokumentů²⁶, která je pro uskutečňování politiky soudržnosti nezbytná. Vypracování těchto dokumentů se řídí Nařízením Rady (ES) č. 1083/2006 o obecných ustanoveních o Evropském fondu regionálního rozvoje, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení Nařízení Rady (ES) č. 1260/1999.

Na evropské úrovni je třeba za nejvýše postavený strategický dokument pro politiku soudržnosti beze sporu označit *Strategické obecné zásady Společenství*, kde jsou formulovány hlavní cíle, úkoly a priority Společenství na programové období 2007 – 2013. Jedná se o priority celoevropské regionální a strukturální politiky, které jsou výsledkem dohody všech členských států Evropské unie. Jde tedy o dohodu na nadnárodní úrovni.

Co se týče národní úrovně, každý členský stát EU si vytváří svůj vlastní *Národní rozvojový plán*, v němž jsou definovány hlavní rozvojové problémy, cíle a ambice týkající se pouze daného státu.

Vzhledem k tomu, že priority dotyčné členské země nemusí vždy úplně korespondovat s prioritami vymezenými ve Strategických obecných zásadách Společenství, je třeba najít soulad nebo jakýsi společný průnik Národního rozvojového plánu a Strategických obecných zásad Společenství. Takovýmto způsobem pak vznikne na národní úrovni nejdůležitější strategický a programový dokument, jenž vymezuje konkrétní podobu provádění politiky soudržnosti na území příslušného státu. Tento základní dokument představuje *Národní strategický referenční rámec*, jenž obsahuje „*priority a opatření, na které by členská země chtěla v daném programovém období využít finanční prostředky ze strukturálních fondů EU a Fondu soudržnosti. V NSRR je také popsán celkový mechanismus a struktura čerpání fondů EU včetně popisu jednotlivých operačních programů*“²⁷, jejichž prostřednictvím budou v programovém období 2007 – 2013

²⁶ Schéma strategických programových dokumentů potřebných pro čerpání prostředků z fondů EU viz. Příloha č. 3 této diplomové práce

²⁷ Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, Abeceda fondů Evropské unie 2007 – 2013, Praha, MMR ČR, 2008, s. 5

realizovány jednotlivé cíle politiky soudržnosti. „*Analytická část Národního strategického referenčního rámce se zaměřuje na identifikaci klíčových silných stránek České republiky pro posilování její konkurenceschopnosti, stejně tak jako problematických míst a slabých stránek, které mohou stát v cestě udržitelnému růstu ekonomiky i společnosti.*“²⁸

Národní strategický referenční rámec ČR na programové období 2007 – 2013 obsahuje celkem čtyři strategické cíle. Jsou to „Konkurenceschopná česká ekonomika“ (konkurenceschopný podnikatelský sektor, podpora výzkumu, vývoje a inovací), „Otevřená, flexibilní a soudržná společnost“ (vzdělávání, zvyšování zaměstnanosti, rozvoj informační společnosti), „Atraktivní prostředí“ (ochrana a zlepšení kvality životního prostředí, zlepšení dostupnosti dopravou) a „Vyvážený rozvoj území“ (vyvážený rozvoj regionů, venkovských i městských oblastí).²⁹

Ohledně institucionálního zajištění čerpání finanční pomoci z unijních fondů, v České republice centrálního koordinátora představuje Ministerstvo pro místní rozvoj, v jehož kompetenci také bylo vypracování Národního rozvojového plánu, Národního strategického referenčního rámce a zároveň i dalších nezbytných programových dokumentů na současné programové období.

2.1. Operační programy

Využívání finanční pomoci v rámci politiky hospodářské a sociální soudržnosti Evropské unie je realizováno prostřednictvím vypracovaných a schválených operačních programů. Ty z pohledu žadatelů o dotaci a realizátorů projektů představují bez pochyby nejvýznamnější strategické dokumenty, jež si s Evropskou komisí dojednávají každá členská země. *Operační programy jsou popisem souhrnných priorit, řízení a finančních zdrojů a upřesňují oblasti intervencí na národní úrovni i v jednotlivých regionech dané členské země.*³⁰

²⁸ www.strukturalni-fondy.cz (dne 16.2.2012)

²⁹ Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR, Průvodce podnikatele operačním programem Podnikání a inovace, Praha, MPO ČR, 2007, s. 16

³⁰ Marek, D., Kantor, T., Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie, 1. vydání, Brno, Barrister & Principal, 2007, s. 39

Jedná se o jakýsi mezistupeň mezi unijními fondy a konkrétními příjemci finanční pomoci v daném členském státě. Definují problémy, jež chce příslušný členský stát řešit za využití prostředků získaných z rozpočtu Evropské unie a také čeho by chtěl v daném programovém období dosáhnout. Zároveň můžeme říci, že zajišťují, aby nebyly projekty k financování vybírány nahodile, ale podle toho, zda opravdu napomáhají naplňování záměrů regionální a strukturální politiky. Každý z operačních programů se skládá z prioritních os, které blíže vymezují na co konkrétně mohou být poskytnuté peníze v rámci tohoto operačního programu vynaloženy. Prioritní osy se pak dále člení na příslušné oblasti podpory, případně i na podoblasti podpory.

Operační programy si pro každé programové období připravují členské země EU vždy nově. Při čerpání finanční pomoci z unijních fondů je odpovědnost za správné využívání těchto prostředků přesunuta do pravomoci členského státu. Právě tento stát má povinnost zřídit další orgány a instituce, které se budou zabývat jednotlivými činnostmi, jež jsou nezbytné k tomu, aby se prostředky z evropských fondů dostaly k příjemcům podpory, tedy k samotným realizátorům projektů.³¹

Na základě Národního rozvojového plánu a Národního strategického referenčního rámce přijala vláda České republiky, pro čerpání prostředků z fondů Evropské unie v letech 2007 – 2013, celkem 26 operačních programů³², které byly následně schváleny též Evropskou komisí. Rozlišujeme čtyři skupiny operačních programů a sice tematické operační programy a regionální operační programy (které jsou uskutečňovány v rámci Cíle „Konvergence“), operační programy pro Prahu (zařazené do Cíle „Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost“) a operační programy pro přeshraniční, nadnárodní a meziregionální spolupráci (spadající pod Cíl „Evropská územní spolupráce“).

S ohledem na zaměření této diplomové práce se v následující subkapitole budu blíže věnovat regionálním operačním programům, které byly definovány pro programové období 2007 – 2013.

---

³¹ Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, *Abeceda fondů Evropské unie 2007 – 2013*, Praha, MMR ČR, 2008, s. 8

³² *Přehled operačních programů v programovém období 2007 – 2013 viz. Příloha č. 4*

2.1.1. Regionální operační programy

Regionální operační programy navazují na tematické operační programy. Avšak oproti tematickým operačním programům, které se vztahují na problematiku daného sektoru či oblasti a řídicími orgány jsou příslušná ministerstva, regionální operační programy jsou zaměřené zeměpisně, a to na konkrétní regiony soudržnosti, což jsou územní jednotky odpovídající úrovni NUTS II ³³. Samostatným řídicím orgánem, který nese zodpovědnost za řádné uskutečňování daného regionálního operačního programu, je regionální rada určitého regionu soudržnosti.

„Regionální operační programy pokrývají několik tematických oblastí s cílem zvýšení konkurenceschopnosti regionů, urychlení jejich rozvoje a zvýšení atraktivity regionů pro investory. ... Na regionální operační programy cíle Konvergence je z fondů EU vyčleněno 4,6 mld. EUR ³⁴“ ³⁵, což v přepočtu znamená asi 131,4 miliard českých korun. Z národních zdrojů by celková alokace pro stávající programové období měla představovat 822 milionů EUR.

Pro programové období 2007 – 2013 bylo připraveno celkem sedm regionálních operačních programů, které se vztahují na celé území České republiky s výjimkou hlavního města Prahy a usilují o řešení problémů vymezených regionů v naší zemi. Snaží se tak naplno využít potenciálu určitého území a přispět k jeho vyváženému rozvoji. Každý region soudržnosti má tedy možnost realizovat vlastní priority, předem formulované přímo jemu na míru.

Každý z regionálních operačních programů je sice samostatný dokument spravovaný příslušnou regionální radou, který reaguje na potřeby, vlastnosti a potenciál daného území, obecně však můžeme konstatovat, že jednotlivé regionální operační programy jsou zaměřené na obdobné oblasti. Směřují tak zejména na rozvoj podnikání na lokální úrovni, zlepšení dopravní dostupnosti a obslužnosti, rozvoj území jako takového, udržitelný rozvoj cestovního ruchu, apod.

³³ Blíže k pojmu NUTS II (region soudržnosti) viz. kapitola 3.1. této diplomové práce

³⁴ Graf vystihující přesné alokace prostředků z fondů EU pro jednotlivé ROP v ČR viz. Příloha č. 5

³⁵ www.strukturalni-fondy.cz (dne 17.2.2012)

Skutečnost, že každý region soudržnosti má svůj vlastní regionální operační program, je však „novinkou“ současného programového období. V předcházejícím programovém období se uplatňoval Společný regionální operační program, jenž usiloval o udržitelný rozvoj všech regionů České republiky.

Jak již bylo řečeno výše, v rámci České republiky bylo formulováno sedm regionálních operačních programů pro sedm různých regionů soudržnosti. Jedná se o Regionální operační program NUTS II Severozápad (o němž bude blíže pojednáváno v následujících kapitolách), Regionální operační program NUTS II Severovýchod, Regionální operační program NUTS II Střední Čechy, Regionální operační program NUTS II Jihozápad, Regionální operační program NUTS II Jihovýchod, Regionální operační program NUTS II Moravskoslezsko a Regionální operační program NUTS II Střední Morava.

3. REGIONÁLNÍ OPERAČNÍ PROGRAM NUTS II SEVEROZÁPAD

Jestliže se v následující kapitole hodlám věnovat regionu NUTS II Severozápad, považuji za nezbytné v první řadě vymezit, co přesně si pod pojmem NUTS II máme představit.

3.1. Statistické územní jednotky NUTS

Zkratka NUTS pochází z francouzského „La Nomenclature des Unités Territoriales Statistiques“ nebo anglického „Nomenclature of Units for Territorial Statistics“. V překladu se tak pro tento pojem užívá též označení Nomenklatura územních statistických jednotek. Tato územní klasifikace byla zavedena v roce 1988 Eurostatem³⁶ pro potřeby vytvoření jednotné struktury územních jednotek členských států EU.³⁷

Dělení na územní statistické jednotky se v Evropské unii používá pro účely naplňování cílů regionální a strukturální politiky, zejména pro potřeby statistiky, monitorování, posuzování a hodnocení potřebnosti regionů, případně také vhodnosti podpory příslušného regionu z prostředků EU. Z hlediska přísunu finanční pomoci ze strukturálních fondů je určující nejčastěji rozdělení do regionů NUTS II, z jejichž vzájemného porovnávání plyne výše celkové finanční částky proudící do určitého území.³⁸

NUTS se klasifikují celkem na šest úrovní, které se vymezují v závislosti na rozloze daného území a počtu obyvatel. Rozlišujeme NUTS 0 až NUTS V. Největší statistickou územní jednotku představují **NUTS 0**, které vyjadřují stát. V našem případě je jím tedy Česká republika. **NUTS I** vyjadřuje území velkých oblastí a makroregionů určitých zemí. Původně se pracovalo s myšlenkou, že by se mohlo jednat o Moravu a Čechy, to však nakonec nebylo přijato pro nevyjasněnost územních hranic. I touto statistickou územní jednotkou se tedy rozumí celé území České republiky.

NUTS II tvoří oblasti, jež odpovídají tzv. sdruženým krajům. V této souvislosti tak bylo zřízeno celkem osm **regionů soudržnosti**, které se skládají z jednoho, dvou anebo tří

³⁶ Eurostat znamená Statistický úřad Evropských společenství

³⁷ Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, Fondy EU: Glosář základních pojmů, Praha, MMR ČR, 2005, s. 32

³⁸ www.businessinfo.cz (dne 19.2.2012)

navzájem sousedících krajů. Jedná se o stěžejní územní statistické jednotky pro uskutečňování politiky hospodářské a sociální soudržnosti. Rozlišujeme regiony soudržnosti „Praha“, jež tvoří pouze hlavní město Praha, „Střední Čechy“, který se rozprostírá přes Středočeský kraj, „Jihozápad“ skládající se z kraje Plzeňského a Jihočeského, „Severozápad“ rozkládající se do Karlovarského a Ústeckého kraje, „Severovýchod“, jenž se skládá ze tří krajů, a sice Libereckého, Královehradeckého a Pardubického, „Jihovýchod“, který tvoří Vysočina a Jihomoravský kraj, „Střední Morava“, který je vymezen krajem Olomouckým a Zlínským a region soudržnosti „Moravskoslezsko“, jež se překrývá s Moravskoslezským krajem.

Na úrovni *NUTS III* je v České republice čtrnáct územních jednotek, které představují kraje, tedy vyšší územní samosprávné celky zřízené na základě ústavního zákona č. 347/1997 Sb. Územní statistické jednotky *NUTS IV* odpovídají vymezení bývalých okresů a úrovní *NUTS V* se pak rozumí jednotlivé obce.

3.2. Analýza severozápadního regionu

Region soudržnosti Severozápad se nachází ve střední Evropě, v České republice, a sice na hranici se Spolkovou republikou Německo. V rámci ČR sousedí s regiony NUTS II Jihozápad, Severovýchod a Střední Čechy. Toto území se sestává ze dvou krajů (Ústeckého a Karlovarského), z 10 okresů a 486 obcí. Žije zde přibližně 1,14 milionu obyvatel, tedy asi jedna desetina populace ČR. Co do počtu obyvatel je tak tento region tím nejmenším regionem soudržnosti v České republice.

Polohu regionu soudržnosti Severozápad bychom mohli v kontextu střední Evropy hodnotit jako výhodnou, a to zejména proto, že jeho severovýchodní část leží na spojnicí významné transevropské rozvojové osy spojující Berlín, Prahu a Vídeň. Avšak výhody plynoucí z této polohy jsou do značné míry limitovány špatnou dopravní dostupností jak z vnitrozemí, tak i ze zahraničí (vzhledem k nízké propustnosti hranic). Pouze malá část regionu soudržnosti je propojena s vnitrozemím a hlavním městem Prahou odpovídajícím způsobem. Dálnicí D8 a I. národním tranzitním železničním koridorem.³⁹

---

³⁹ Regionální rada regionu soudržnosti Severozápad, Výroční zpráva ROP regionu soudržnosti Severozápad za rok 2010, Regionální rada regionu soudržnosti SZ, 2011, s. 10

Na základě usnesení vlády ze dne 22. února 2010, které aktualizovalo vymezení regionů se soustředěnou podporou státu, došlo k tristnímu zjištění. Z deseti okresů, které tvoří region soudržnosti Severozápad zaujímá území se soustředěnou podporou státu osm celých okresů (Most, Chomutov, Teplice, Ústí nad Labem, Sokolov, Děčín, Louny, Litoměřice) a část devátého okresu (část okresu Karlovy Vary – Ostrov). Z toho vyplývá, že pouze na jeden okres (Cheb) se soustředěná podpora státu nevztahuje.⁴⁰

Pro severozápadní region je příznačná vysoká míra urbanizace. Ve městech žije přibližně 80 % obyvatel, což celorepublikovou úroveň převyšuje o celých 10 %. Karlovarský kraj navíc vykazuje po Praze druhý největší podíl městského obyvatelstva v ČR. Území regionu se vyznačuje též velkými rozdíly v koncentraci obyvatel. Z tohoto pohledu bychom mohli území rozdělit na severovýchodní část, průmyslovou, kde je hustota osídlení téměř dvojnásobná oproti druhé části, jihozápadní, skládající se především z lázeňských oblastí.⁴¹

Struktura osídlení má v tomto regionu polycentrický charakter, což znamená, že zde není jediné dominující centrum a funkci pólů rozvoje tu plní velká města s 50 tisíci až 100 tisíci obyvateli. V této souvislosti tak můžeme hovořit o dílčích centrech jako jsou Ústí nad Labem, Karlovy Vary, Most, Teplice, Děčín a Chomutov. Tato skutečnost podtrhuje zásadní význam dopravy mezi jednotlivými městy, zejména pak dopravy z menších měst do větších. Co se však mobility pracovní síly týče, musím konstatovat, že tato se hodnotí jako nedostatečná a zároveň se označuje za jednu z klíčových překážek růstu konkurenceschopnosti severozápadního regionu jako celku.

Území severozápadních Čech má bohužel pověst poškozené oblasti, což negativně ovlivňuje nejen rozvoj cestovního ruchu, ale i získávání nových investorů. Tato „image“ je dána historicky, a sice koncentrací těžkého průmyslu v regionu, čímž došlo k závažnému zhoršení životního prostředí, zejména pak ovzduší. S touto problematikou však nesouvisí pouze snížení přitažlivosti regionu, negativní vlivy se projeví i na zdraví zdejších obyvatel a ovlivnily také sociální prostředí, jakož i demografickou, sídelní a vzdělanostní strukturu populace velké části území. Ačkoli je pravdou, že v posledních dvou desetiletích

---

⁴⁰ Regionální rada regionu soudržnosti Severozápad, Výroční zpráva ROP regionu soudržnosti Severozápad za rok 2010, Regionální rada regionu soudržnosti SZ, 2011, s. 33

⁴¹ Regionální rada regionu soudržnosti Severozápad, Výroční zpráva ROP regionu soudržnosti Severozápad za rok 2010, Regionální rada regionu soudržnosti SZ, 2011, s. 11

zde došlo k pozitivním změnám v kvalitě životního prostředí, ekologické zátěže z minulých let lze přesto považovat za hlavní problém rozvoje regionu Severozápad.

V minulosti byla ekonomická váha severozápadního regionu výrazně nadprůměrná. Jednalo se o vysoce průmyslový region s důrazem na těžbu nerostných surovin (zejména uhlí), energetiku a další odvětví těžkého průmyslu, jako je strojírenství a chemický průmysl. Je zřejmé, že tyto činnosti mají nespočet negativních dopadů na život obyvatel. Kvůli těžbě docházelo k záborům pozemků, které byly využívány pro zemědělskou výrobu, k likvidacím zemědělských objektů, infrastruktury nebo také k vysídlení obyvatel a lidských sídel. Udává se, že v důsledku těžby uhlí bylo na severu Čech zlikvidováno více než 150 obcí. V dnešní době dochází k útlumu průmyslové a důlní činnosti, díky čemuž se výrazně zlepšilo životní prostředí. Přineslo to však s sebou i negativní dopady, a to ztrátu pracovních míst, čímž vzrostla nezaměstnanost, která v této oblasti pravidelně dosahuje nejvyšších hodnot. V roce 2009 byl zaznamenán nárůst nezaměstnanosti na 10,5 %.⁴² Bohužel se čím dál tím více začíná hovořit o zahájení těžby v osídlené obci Jiřetín, která se nachází asi 8 km od Litvínova, s největší pravděpodobností se tak historie bude opakovat. Kvalitě životního prostředí nepřispívá ani činnost chemických závodů Chemopetrol, které jsou situovány mezi Mostem a Litvínovem.

Ačkoli v současné době dochází k revitalizaci a rekultivaci oblastí poničených těžbou nerostů a území devastovaných imisemi škodlivých látek, nabalují se na tento region nové negativní vlivy, které se podle mého názoru nepochybně musí odrazit na kvalitě života obyvatel v regionu. V tomto smyslu bych ráda zmínila aktuální problém, který sužuje severozápadní oblast Čech. Jedná se o 110 tisíc tun kalů z ostravských lagun, do nichž se po desetiletí ukládal odpad z rafinérské výroby. Kaly tak obsahují řadu nebezpečných látek. V rámci asanace krajiny na Ostravsku se tyto kaly odváží na skládku Celio, která leží mezi Mostem a Litvínovem. Zde budou uskladněny po dobu šesti let. Avšak o zajištění bezpečného uskladnění těchto škodlivých látek nemůže být řeč⁴³. Následně mají být postupně spalovány v cementárně v Čížkovicích u Lovosic. Je však zarážející, s kolika otazníky je tato problematika spojená. Jejich vyřešení by však mohlo

---

⁴² Radka Matějovičová, Bakalářská práce, Možnosti využití prostředků z ERDF pro podporu rozvoje malého a středního podnikání v Ústeckém kraji, Západočeská univerzita v Plzni, fakulta právnická, katedra veřejné správy, Plzeň, 2010, s. 12

⁴³ *Sám ředitel skládky Celio na zasedání zastupitelstva města Litvínova, kterého jsem se účastnila, uvedl: „Pokud bude slunečno, nebude moc pršet a nebude větrno, tak se tyto látky nerozšíří a nemáme se čeho bát.“ ... Dovoluji si tedy dodat, že nám nezbývá nic jiného než „poručit větru dešti“.*

být samostatným tématem pro zpracování velmi zajímavé bakalářské nebo diplomové práce. Tímto si tedy dovoluji dát podnět budoucím studentům třetích a pátých ročníků.

3.3. Charakteristika ROP NUTS II Severozápad

Regionální operační program NUTS II Severozápad byl přijat Evropskou komisí dne 3. prosince 2007 jako hlavní programový dokument, který určuje priority vymezeného regionu pro čerpání finanční pomoci ze strukturálních fondů v programovém období 2007 – 2013.⁴⁴ Vychází ze Strategie ROP Severozápad, která reflektuje problémy a potřeby regionu, jež vyplývají z historického vývoje daného území, ale i ze současných hospodářských trendů.

Jedná se o operační program financovaný prostředky z Evropského fondu pro regionální rozvoj a celková alokace ve stávajícím programovém období představuje 745,91 milionů EUR. Zabírá tedy 16,01 % potencionálních transakcí pro všechny regionální operační programy. Z národních zdrojů je pro ROP regionu soudržnosti Severozápad vyhrazeno 131,63 milionů EUR.⁴⁵

3.1.1. Globální a specifické cíle

Regionální operační program regionu soudržnosti Severozápad je postaven na třech specifických cílech, jejichž uskutečňováním by měl být naplňován jeden cíl globální. K dosažení všech těchto cílů pak významně přispívají jednotlivé prioritní osy programu, které se dále člení na oblasti podpory.

Pro programové období 2007 – 2013 byl definován následující **globální cíl**:
„Zvýšení kvality fyzického prostředí a přeměna ekonomických a sociálních struktur regionu jako předpoklad pro zvýšení atraktivity regionu pro investice, podnikání a život

---

⁴⁴ Regionální rada regionu soudržnosti Severozápad, Výroční zpráva ROP regionu soudržnosti Severozápad za rok 2010, Regionální rada regionu soudržnosti SZ, 2011, s. 14

⁴⁵ Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, Abeceda fondů Evropské unie 2007 – 2013, Praha, MMR ČR, 2008, s. 21

obyvatel. Prostřednictvím zvýšení atraktivity regionu bude docházet k jeho konvergenci k průměrné úrovni socioekonomického rozvoje ČR / EU.“⁴⁶

Pokud jde o jednotlivé *specifické cíle*, které by měly vést k dosažení globálního cíle, první v pořadí, tedy Specifický cíl I, se zaměřuje na moderní a atraktivní města, která představují hlavní hybnou sílu pro ekonomický rozvoj regionu. Specifický cíl II se pak orientuje na venkovské oblasti, které by se měly snažit využívat místního i regionálního potenciálu pro zajištění plnohodnotného života obyvatel. Velmi důležitou oblast působení politiky soudržnosti představuje též Specifický cíl III, jenž usiluje o vytvoření lépe dostupného regionu umožňujícího efektivní mobilitu svých obyvatel.⁴⁷

3.3.2. Prioritní osy

Pro naplňování výše uvedených cílů Regionálního operačního programu NUTS II Severozápad bylo formulováno celkem pět prioritních os, které se sestávají z dvanácti oblastí podpory. Jednotlivé prioritní osy, jakož i oblasti podpory, pak mají vymezený svůj vlastní hlavní či globální cíl a několik specifických cílů. Stále je však třeba mít na paměti, že dílčí prioritní osy programu vytvářejí vzájemně provázaný systém, jehož realizaci bude docíleno požadované změny severozápadního regionu.

Z rozdělování unijní finanční pomoci můžeme dovodit jak samotnou strategii programu, tak i postavení regionálního operačního programu ve vztahu k ostatním operačním programům.⁴⁸ Za klíčovou prioritní osu ROP NUTS II Severozápad tak lze označit Prioritní osu 1 „Regenerace a rozvoj měst“, pro niž je dle finančního plánu vyčleněna významná část finanční pomoci, a sice 39,86 % všech prostředků určených na tento regionální operační program, tedy 297,32 milionů EUR. Všechny prioritní osy ROP NUTS II Severozápad jsou financovány z prostředků Evropského fondu regionálního

---

⁴⁶ Regionální rada regionu soudržnosti Severozápad, ROP Severozápad, Podpořené projekty 2007 – 2009, Regionální rada regionu soudržnosti SZ, 2009, s. 8

⁴⁷ Regionální rada regionu soudržnosti Severozápad, „Vize přestane být snem“ - Regionální operační program regionu soudržnosti Severozápad pro období 2007 – 2013, Regionální rada regionu soudržnosti SZ, 2008, s. 7

⁴⁸ *Procentuální rozdělení finančních prostředků do jednotlivých prioritních os ROP NUTS II SZ viz. Příloha č. 8 této diplomové práce*

rozvoje z 85 % a zbylých 15 % je poskytováno z prostředků veřejných rozpočtů České republiky.⁴⁹

Prioritní osa 1 „Regenerace a rozvoj měst“

Prioritní osa 1 navazuje na Specifický cíl I ROP NUTS II Severozápad „Moderní a atraktivní města, představující hlavní hybnou sílu ekonomického rozvoje regionu“. Její **hlavní cíl** je tak zaměřen na „Zvýšení kvality fyzického prostředí urbanizovaných částí regionu“.

Značný význam této prioritní osy pro obyvatele vystihuje skutečnost, že v urbanizovaných částech žije více než 80 % populace regionu. Avšak velká část těchto urbanizovaných oblastí neprošla důslednou restrukturalizací a je tak ekonomicky nestabilní. V důsledku toho je zde vysoká nezaměstnanost, jež pravidelně převyšuje republikový průměr o několik procent, což je také spojeno se zvýšeným výskytem sociálních problémů.

Vedle hlavního cíle byly definovány dva **cíle specifické**, a sice „Revitalizace a regenerace městských částí a nevyužitých objektů vedoucí ke zvýšení jejich atraktivity a opětovnému využití“ a dále pak „Zvýšení nabídky a kvality infrastruktury pro rozvoj lidských zdrojů“.⁵⁰

Pro naplňování výše popsaných cílů Prioritní osy 1 byly vymezeny následující tři **oblasti podpory**:

- 1.1 Podpora rozvojových pólů regionu
- 1.2 Podpora revitalizace a regenerace středních a malých měst
- 1.3 Infrastruktura v oblasti rozvoje lidských zdrojů

Každá z oblastí podpory má své vlastní globální a operační cíle⁵¹. Vzhledem k tomu, že globální cíl oblasti podpory 1.1 je zaměřen na „Podporu vyváženého ekonomického a společenského rozvoje velkých měst – rozvojových pólů regionu“, není

⁴⁹ Regionální rada regionu soudržnosti Severozápad, Regionální operační program NUTS II Severozápad pro období 2007 – 2013, Prováděcí dokument, Regionální rada regionu soudržnosti SZ, 2010, s. 36

⁵⁰ Regionální rada regionu soudržnosti Severozápad, Regionální operační program NUTS II Severozápad pro období 2007 – 2013, Prováděcí dokument, Regionální rada regionu soudržnosti SZ, 2010, s. 36

⁵¹ Tabulka znázorňující globální a operační cíle oblastí podpory Prioritní osy 1 viz Příloha č. 9

divu, že příjemci finanční pomoci z této oblasti podpory mohou být jen města s počtem obyvatel nad 50 tisíc, a to pouze prostřednictvím integrovaného plánu rozvoje města⁵².

Globální cíl oblasti podpory 1.2 představuje „Podpora ekonomického a společenského rozvoje středních a malých měst“. Zde je vymezen podstatně širší rozsah potencionálních příjemců podpory, kdy o finanční pomoc mohou žádat města s počtem obyvatel v rozmezí od 5 000 do 49 999, kraje, organizace zřízené městem nebo krajem, dobrovolné svazky obcí, neziskové nestátní organizace a také školská a vzdělávací zařízení s právní subjektivitou zařazená do školského rejstříku.

Pro oblast podpory 1.3 byl globální cíl definován jako „Zkvalitnění infrastruktury regionálního významu pro rozvoj vzdělávání, sociální péče a zdravotnictví“. Dochází tak k podporování projektů, jež mohou předkládat nestátní neziskové organizace, kraje a organizace zřízené nebo založené krajem.⁵³

Prioritní osa 2 „Integrovaná podpora místního rozvoje“

Prioritní osa 2 dále rozvíjí specifický cíl II ROP NUTS II Severozápad, který se zaměřuje na „Venkovské oblasti, využívající místní i regionální potenciál pro zajištění plnohodnotného života svých obyvatel“. Jako její **hlavní cíl** bylo definováno „Oživení a vyvážený rozvoj venkovských oblastí a jejich komunit prostřednictvím realizace cílených integrovaných projektů vycházejících z místní poptávky“.

V dnešní době existuje řada bariér, které brání trvalému rozvoji méně urbanizovaných částí regionu a vytvářejí se tak velké diference mezi venkovskými a městskými oblastmi. Tato skutečnost pak bývá hlavní překážkou zvýšení konkurenceschopnosti regionu jako takového. Velký problém venkovských oblastí představuje malá finanční a organizační kapacita, která má své kořeny v nízké aktivní účasti obyvatel na řešení místních záležitostí. Z tohoto důvodu jsou tamní komunity malé, slabé a izolované. K dalším překážkám dynamického rozvoje těchto oblastí patří omezený přístup k vzdělávacím, zdravotnickým, sociálním a kulturním zařízením a službám.

⁵² IPRM = soubor vzájemně provázaných dílčích projektů zaměřených na řešení konkrétních problémů města, a to buď ve vymezeném území, nebo v rámci určitého tématu. Jeho předkladatelem a realizátorem je město.

⁵³ Ohledně vymezení možných příjemců podpory čerpáno z: Regionální rada regionu soudržnosti Severozápad, „Vize přestane být snem“ - Regionální operační program regionu soudržnosti Severozápad pro období 2007 – 2013, Regionální rada regionu soudržnosti SZ, 2008, s. 9-10; www.nuts2severozapad.cz (dne 24.2.2012)

V důsledku těchto nedostatků pak často dochází k odlivu produktivní části obyvatelstva do větších měst, s čímž souvisí ekonomická a sociální stagnace venkovských lokalit.⁵⁴

Pro tuto prioritní osu byly formulovány dva *specifické cíle*, které přesně vystihují zaměření prioritní osy, a to „Posílení místní rozvojové kapacity pro přípravu a realizaci integrovaných projektů“ a „Rozvoj a zkvalitnění infrastruktury a fyzického a kulturního prostředí“. Z celkového finančního rámce ROP NUTS II Severozápad je v programovém období 2007 –2013 na tuto prioritní osu alokováno 4,36 % finanční pomoci, tedy asi 32,52 milionů EUR.⁵⁵

Cíle Prioritní osy 2, ať už hlavní nebo specifické, jsou realizovány prostřednictvím dvou *oblastí podpory*⁵⁶, které by zároveň měly napomáhat odstraňování překážek dalšího rozvoje regionu. Jedná se o:

- 2.1 Budování kapacity pro místní rozvoj, informovanost a osvěta veřejnosti
- 2.2 Investice pro zlepšení fyzické infrastruktury

Protože zvýšení aktivity místních komunit a jejich připravenost k realizaci dílčích projektů jsou bezpochyby nezbytnou podmínkou pro účinné využívání pomoci ze strukturálních fondů, pamatuje na tuto problematiku i globální cíl, který určuje směřování oblasti podpory 2.1. Ten se tedy zaměřuje na „Zvýšení připravenosti místních komunit realizovat rozvojové projekty“. Pro oblast podpory 2.2 byl pak definován globální cíl „Zvýšení kvality veřejné infrastruktury a kvality prostředí pro život obyvatel“.

Pro obě uvedené oblasti podpory byli možní příjemci dotace z Evropského fondu regionálního rozvoje vymezeni shodně. V rámci celé prioritní osy 2 jsou tak podporovány projekty předkládané kraji, obcemi s počtem obyvatel od 500 do 4 999, organizacemi zřízenými městem, obcí nebo krajem, dobrovolnými svazky obcí, nestátními neziskovými organizacemi a také projekty předkládané školskými a vzdělávacími zařízeními s právní subjektivitou zařazenými do školského rejstříku.⁵⁷

⁵⁴ Radka Matějovičová, Bakalářská práce, Možnosti využití prostředků z ERDF pro podporu rozvoje malého a středního podnikání v Ústeckém kraji, Západočeská univerzita v Plzni, fakulta právnická, katedra veřejné správy, Plzeň, 2010, s. 16

⁵⁵ Regionální rada regionu soudržnosti Severozápad, Regionální operační program NUTS II Severozápad pro období 2007 – 2013, Prováděcí dokument, Regionální rada regionu soudržnosti SZ, 2010, s. 58

⁵⁶ Přehled globálních a operačních cílů oblastí podpory Prioritní osy 2 viz. Příloha č. 10

⁵⁷ Regionální rada regionu soudržnosti Severozápad, „Vize přestane být snem“ - Regionální operační program regionu soudržnosti Severozápad pro období 2007 – 2013, Regionální rada regionu soudržnosti SZ, 2008, s.

Prioritní osa 3 „Dostupnost a dopravní obslužnost“

Dopravní dostupnost a obslužnost regionu považují za prioritu, jejíž rozvoj významně ovlivňuje všechny ostatní rozvojové oblasti daného území. Prioritní osa 3 rozvíjí v první řadě Specifický cíl III Regionálního operačního programu NUTS II Severozápad „Dostupný region umožňující efektivní mobilitu svých obyvatel“, zároveň však souvisí také se Specifickými cíli I a II ROP. Jako **hlavní cíl** této prioritní osy bylo vymezeno „Zlepšení napojení regionu na okolní prostor, zajištění účinného vnitřního propojení a jeho efektivní dopravní dostupnosti především prostředky veřejné dopravy s cílem dosáhnout významného zvýšení vnitřní mobility obyvatel regionu a tím snížení lokální nezaměstnanosti“.

Mezi hlavní bariéry, jež zabraňují dalšímu rozvoji severozápadního regionu, nepochybně patří jednak jeho nekvalitní napojení na okolní území, ale i nedostatečné propojení uvnitř regionu samotného. To znesnadňuje komunikaci mezi jednotlivými regionálními centry avšak také mezi těmito centry a jejich spádovými oblastmi. S politováním musím konstatovat, že současný stav komunikací v regionu je pro zajištění stávajících přepravních potřeb zcela neuspokojivý a nesplňuje ani požadavky na ochranu životního prostředí. Rozvoj dopravního systému v regionu bychom mohli označit za zaostávající za celkovým rozvojem území, a to v důsledku nedostatečné nabídky z hlediska technické kvality, kapacity, pohodlí, bezpečnosti a rychlosti. Velkou překážku představuje rovněž stále přetrvávající nízká propustnost státní hranice, která region soudržnosti Severozápad odděluje od sousedních oblastí Spolkové republiky Německo. Vytváří se tak komunikační bariéra, jež limituje možnosti vzájemné spolupráce daných regionů.⁵⁸

Východiskem z tohoto nevyhovujícího stavu pozemních komunikací by mohlo být zejména propojení regionu s rychlostní komunikací R6 a v neposlední řadě též s dálnicí D8. Zlepšení dostupnosti regionu však vedle zkvalitňování silniční infrastruktury můžeme spatřovat rovněž ve využití potenciálu rozvoje jiných forem dopravy. Konkrétně mám na mysli například mezinárodní letiště v Karlových Varech nebo labskou vodní cestu.

Zneklidňující je rovněž nedostatečná dopravní obslužnost v regionu. V důsledku toho došlo v posledních letech k nárůstu osobní automobilové dopravy, se kterou je však

---

12, 14

⁵⁸ Regionální rada regionu soudržnosti Severozápad, Regionální operační program NUTS II Severozápad pro období 2007 – 2013, Prováděcí dokument, Regionální rada regionu soudržnosti SZ, 2010, s. 70

spojeno další zhoršování životního prostředí, a to předně v územích s vysokou urbanizací. Nutno podotknout, že ve venkovských a příhraničních oblastech je navíc rozvinutý stupeň dopravní obslužnosti jednou z hlavních podmínek pro zamezování negativních demografických trendů, jakým je kupříkladu odliv obyvatel do větších měst.⁵⁹

Na vymezený hlavní cíl prioritní osy navazují celkem dva *specifické cíle*, které mají směřovat k jeho realizaci. Jsou jimi „Modernizace a výstavba dopravní infrastruktury vedoucí ke zvýšení dostupnosti regionu včetně zvýšení dostupnosti jeho dílčích částí“ a dále pak „Rozvoj a modernizace dopravní obslužnosti regionu soudržnosti“. Pro uskutečňování těchto cílů je ve stávajícím programovém období z celkového finančního rámce ROP NUTS II Severozápad alokováno 33,96 % finančních prostředků, což znamená přibližně 253,31 milionů EUR.⁶⁰

Veškeré výše uvedené cíle Prioritní osy 3 budou naplňovány v rámci dvou *oblastí podpory*⁶¹, a sice:

- 3.1 Rozvoj dopravní infrastruktury regionálního a nadregionálního významu
- 3.2 Rozvoj dopravní obslužnosti regionu

Zaměření první uvedené oblasti podpory pak konkretizuje její globální cíl, jenž má za úkol „Modernizací dopravní infrastruktury zajistit kvalitní dopravní spojení uvnitř regionu i jeho napojení na evropské dopravní síť“. Příjemci podpory z Evropského fondu regionálního rozvoje mohou být pouze kraje a organizace zřízené nebo založené krajem.

Pro oblast podpory 3.2 byl definován globální cíl následovně: „Zajistit kvalitní standard dopravní obslužnosti v regionu modernizací doprovodné infrastruktury a integrací jednotlivých druhů dopravy šetrných k životnímu prostředí“. Podporovány jsou projekty předkládané kraji, městy anebo obcemi, jejichž počet obyvatel nepřesahuje hranici 49 999 osob, dále projekty organizací zřízených takovýmito městem nebo krajem, dobrovolných svazků obcí, nestátních neziskových organizací a také podnikatelů.⁶²

⁵⁹ Regionální rada regionu soudržnosti Severozápad, Regionální operační program NUTS II Severozápad pro období 2007 – 2013, Prováděcí dokument, Regionální rada regionu soudržnosti SZ, 2010, s. 70

⁶⁰ Regionální rada regionu soudržnosti Severozápad, Regionální operační program NUTS II Severozápad pro období 2007 – 2013, Prováděcí dokument, Regionální rada regionu soudržnosti SZ, 2010, s. 71

⁶¹ *Přehled globálního a operačních cílů oblastí podpory Prioritní osy 3 zahrnuje Příloha č. 11*

⁶² *Ohledně vymezení možných příjemců podpory v rámci Prioritní osy 3 čerpáno z: Regionální rada regionu soudržnosti Severozápad, „Vize přestane být snem“ - Regionální operační program regionu soudržnosti Severozápad pro období 2007 – 2013, Regionální rada regionu soudržnosti SZ, 2008, s. 16, 17*

Prioritní osa 4 „Udržitelný rozvoj cestovního ruchu“

Jedná se o prioritní osu, jež navazuje na dva specifické cíle Regionálního operačního programu NUTS II Severozápad, a sice Specifický cíl I a Specifický cíl II. Za **hlavní cíl** Prioritní osy 4 je považováno „Využití přírodního a kulturního potenciálu pro udržitelný rozvoj cestovního ruchu v regionu“.

Tato prioritní osa se soustředí na využívání potenciálu regionu v oblasti různých atraktivit nejen regionálního, ale i národního významu. Nalezneme zde mnoho kulturně historických památek, technických a průmyslových zajímavostí, které náleží do průmyslového dědictví tohoto území a nespočet příležitostí pro sportovní vyžití. Zároveň jsou zde pěstovány na vysoké úrovni i přírodní hodnoty, což dokládá zejména Národní park České Švýcarsko a mnoho chráněných krajinných oblastí, jako jsou kupříkladu CHKO Slavkovský les, CHKO České středohoří, CHKO Lužické hory a jiné. Významnou část možností dalšího rozvoje severozápadního regionu představuje lázeňství, o němž lze konstatovat, že má zcela mimořádné postavení jak v regionu, tak i v celé České republice.

Využití potenciálu, který toto území skýtá, však brání nejedna překážka, mezi něž patří především zanedbaná dopravní infrastruktura, nedostatečná dopravní dostupnost turistických cílů, špatná nabídka ubytovacích kapacit střední a vyšší kategorie, nízká kvalita restauračních zařízení nebo také nedostačující kvalita základních a doplňkových služeb cestovního ruchu. Významnou bariérou dalšího rozvoje je nepochybně též špatná dostupnost informací o regionu a často i nedostatečná péče o kulturní památky.⁶³

Detailnější zaměření Prioritní osy 4 vystihují její dva **specifické cíle**, jež mají následující znění: „Rozvoj a modernizace infrastruktury pro cestovní ruch“ a „Rozvoj služeb a spolupráce vedoucí k vyššímu využití místního potenciálu cestovního ruchu“. Ve stávajícím programovém období 2007 – 2013 je na tuto prioritní osu vyhrazeno 19,12 % finančních prostředků z celkového finančního rámce ROP NUTS II Severozápad, což je asi 142,62 milionů EUR.⁶⁴

---

⁶³ Regionální rada regionu soudržnosti Severozápad, Regionální operační program NUTS II Severozápad pro období 2007 – 2013, Prováděcí dokument, Regionální rada regionu soudržnosti SZ, 2010, s. 81

⁶⁴ Regionální rada regionu soudržnosti Severozápad, Regionální operační program NUTS II Severozápad pro období 2007 – 2013, Prováděcí dokument, Regionální rada regionu soudržnosti SZ, 2010, s. 81

Výše zmiňované hlavní a specifické cíle budou naplňovány prostřednictvím tří **oblastí podpory** ⁶⁵, které by zároveň měly napomáhat odstranění bariér dalšího rozvoje regionu. Jedná se o:

- 4.1 Budování a rozvoj atraktivit a infrastruktury cestovního ruchu
- 4.2 Zlepšování kvality a nabídky ubytovacích a stravovacích zařízení
- 4.3 Podpora marketingu a tvorby a rozvoje produktů cestovního ruchu

Oblast podpory 4.1, pro niž byl formulován globální cíl „Kvalitní infrastruktura pro rozvoj cestovního ruchu v regionu“, podporuje projekty předkládané kraji, obcemi, organizacemi zřízenými městem, obcí či krajem, dobrovolnými svazky obcí, zájmovými sdruženími právnických osob, nestátními neziskovými organizacemi a také podnikateli.

Globálním cílem oblasti podpory 4.2 je „Vysoká kvalita a dostačující kapacita ubytovacích a stravovacích zařízení pro rozvoj cestovního ruchu v regionu“. Tato oblast podpory je specifická svými možnými příjemci podpory, kterými mohou být pouze zájmová sdružení právnických osob anebo podnikatelé, tedy jen subjekty soukromého práva. Dále bych ráda zdůraznila, že konkrétně pro tuto diplomovou práci má nezastupitelný význam, protože projekt, který tvoří závěrečnou část této práce, je zpracován právě v rámci oblasti podpory 4.2 .

Zaměření oblasti podpory 4.3 blíže vymezuje její globální cíl „Trvalý zájem a dostatečná informovanost turistů o regionu“. Oproti předchozí oblasti podpory, výčet možných příjemců evropské dotace je zde širší. Prostředky z Evropského fondu regionálního rozvoje tak mohou čerpat kraje, obce, organizace zřízené městem, obcí či krajem, dobrovolné svazky obcí, organizační složky státu, hospodářské komory a jejich složky, nestátní neziskové organizace (ty však pouze v případě projektů s dopadem na obec s počtem obyvatel nad 2 tisíce), zájmová sdružení právnických osob a podnikatelé. ⁶⁶

Prioritní osa 5 „Technická asistence“

Účelem a zároveň **hlavním cílem** Prioritní osy 5 je „Zajistit plynulé, efektivní a účinné řízení, implementaci, monitoring, kontrolu a evaluaci operačního programu tak, aby

⁶⁵ Přehled jednotlivých globálních a operačních cílů oblastí podpory Prioritní osy 4 viz Příloha č. 12

⁶⁶ Informace ohledně potencionálních příjemců podpory z Prioritní osy 4 čerpány z:

Regionální rada regionu soudržnosti Severozápad, „Vize přestane být snem“ - Regionální operační program regionu soudržnosti Severozápad pro období 2007 – 2013, Regionální rada regionu soudržnosti SZ, 2008, s. 19, 20

podporoval pečlivě cílené, integrované a rozfázované metody regionálního rozvoje, podporující aktivity decentralizovaných a kooperujících aktérů rozvoje“.

Prioritní osa 5 tak představuje důležitý nástroj podpory aktivit nezbytných pro zdárnou implementaci Regionálního operačního programu NUTS II Severozápad, včetně navazujících činností. Lze dovodit, že pro úspěšné naplňování této prioritní osy je nutné v první řadě zajistit efektivní a výkonnou administraci po dobu provádění programu, zároveň je však nezbytné připravit i samotný region na aktivity, jejichž realizace se v rámci ROP zamýšlí. Velmi důležité je zvyšování informovanosti všech subjektů a obyvatel daného území, což je spojeno s publicitou podporovaných aktivit a také s uveřejňováním uskutečněných projektů.

Výše popsaný hlavní cíl této prioritní osy pak dále konkretizují jeho dva ***cíle specifické***, na základě nichž je nezbytné „Zajistit optimální administrativní kapacitu za účelem efektivní a bezproblémové realizace ROP SZ včetně odpovídající finanční motivace a stimulace pracovníků implementačních a monitorovacích struktur“ a „Zajistit dostatečnou absorpční kapacitu a publicitu v regionu za účelem podpory realizace projektů v regionu Severozápad“. Z celkového finančního rámce ROP NUTS II Severozápad je v současném programovém období na tuto prioritní osu alokováno 2,7 % finančních prostředků, což představuje asi 20, 14 milionů EUR.⁶⁷

Jak hlavní, tak i specifické cíle Prioritní osy 5 budou realizovány prostřednictvím dvou následujících ***oblastí podpory***:⁶⁸

5.1 Podpora implementace ROP Severozápad

5.2 Podpora rozvoje absorpční kapacity a publicity

Oblast podpory 5.1 dále charakterizuje její globální cíl: „Efektivní a účelná realizace ROP SZ s cílem zajištění efektivního využití prostředků ROP Severozápad pro ekonomický rozvoj regionu“. Příznačné pro tuto oblast podpory je omezení příjemců finanční pomoci pouze na Regionální radu regionu soudržnosti Severozápad.

---

⁶⁷ Regionální rada regionu soudržnosti Severozápad, Regionální operační program NUTS II Severozápad pro období 2007 – 2013, Prováděcí dokument, Regionální rada regionu soudržnosti SZ, 2010, s. 96

⁶⁸ Přehled globálních a operačních cílů oblastí podpory Prioritní osy 5 obsahuje Příloha č. 13

Globální cíl druhé oblasti podpory Prioritní osy 5 byl pak schválen v následujícím znění: „Vysoká a efektivní absorpční kapacita regionu umožňující splnění cílů a plánovaných dopadů ROP SZ“. Mezi oprávněné příjemce peněžité pomoci prostřednictvím oblasti podpory 5.2 byli vedle Regionální rady regionu soudržnosti Severozápad zařazeni též kraje a organizace zřízené či založené krajem.⁶⁹

---

⁶⁹ *Oprávnění příjemci podpory z Prioritní osy 5 čerpání z:* Regionální rada regionu soudržnosti Severozápad, „Vize přestane být snem“ - Regionální operační program regionu soudržnosti Severozápad pro období 2007 – 2013, Regionální rada regionu soudržnosti SZ, 2008, s. 23

4. PROJEKT

Nadcházející kapitola představuje obecné rozpracování toho, co by měl každý projekt obsahovat. Teoretické poznatky získané v rámci této kapitoly jsou pak využity v závěrečné části diplomové práce, v níž je zpracován modelový projekt, který by mohl být předložen s žádostí o dotaci v rámci ROP NUTS II Severozápad.

4.1. Vymezení pojmu

Přestože se tato problematika zdá být jasná a někdy až triviální, často vznikají nejasnosti ohledně toho, co přesně si pod termínem projekt máme představit. „*Existuje mnoho definic projektu, shodují se však v tom, že je to jednoznačná skupina koordinovaných aktivit s jasně daným začátkem a koncem, provedených jednotlivcem nebo týmem za účelem splnění specifických cílů v rámci definovaného času, nákladů a pracovních parametrů. ... Podstatou projektů je zavedení dosud neexistujících produktů nebo služeb, po nichž existuje v dané chvíli poptávka.*“⁷⁰

V kontextu čerpání prostředků z fondů Evropské unie tak hovoříme o cílené, časově ohraničené činnosti, jež provádí konkrétní příjemce evropské finanční pomoci, a to za účelem dosažení předem vymezeného cíle v rámci daného operačního programu definovaného pro aktuální programové období. Zároveň jsou projekty charakteristické svou jednoznačností a tím, že mohou být uskutečňovány v určitém provedení a na určitém místě pouze jednou. Zdroje pro realizaci a celková cena jsou dané, výstupem bývá určitá inovace a často jsou též spojené s nejistotou, protože při zahájení projektu není úspěch zřejmý.

4.1.1. Typy projektů

Na základě různých hledisek můžeme rozlišovat několik typů projektů. V prvé řadě se projekty rozdělují podle výše poskytované finanční pomoci. Hovoříme tak o **malých**

---

⁷⁰ Marek, D., Kantor, T., Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie, 1. vydání, Brno, Barrister & Principal, 2007, s. 59

projektech, jejichž výše podpory se pohybuje v rozmezí od 0,5 milionů do 2 milionů korun českých, a o projektech *velkých*, které mohou dosahovat podpory až 20 milionů Kč.

Dalším kritériem členění projektů se rozumí jejich věcná orientace. V tomto ohledu se rozlišují projekty *investiční*, které jsou hrazeny z investičních prostředků a soustředí se kupříkladu na modernizaci technologií nebo staveb, a dále pak projekty *organizační*, jejichž úhrada jde zejména z neinvestičních prostředků a jsou zaměřené především na vylepšování organizace hmotných a finančních toků.

Na základě celkové délky realizace jednotlivých projektů je pak můžeme členit na *krátkodobé*, které nepřesahují délku jednoho roku, *střednědobé*, jejichž délka řešení se pohybuje v rozmezí dvou až čtyř let, a nakonec rozlišujeme projekty *dlouhodobé*, tedy takové, které převyšují čtyři roky.

Posledním hlediskem rozdělování projektů bývá jejich věcná struktura, na jejímž základě dochází k rozlišování projektů *jednotematických* a *vícetematických*. Pro první jmenovanou skupinu projektů je charakteristické řešení jednoho věcného, homogenního problému. Zatímco druhá skupina představuje projekty, jež se soustředí na vyřešení souběhu několika problémů.⁷¹

4.2. Obecné dotační principy

Pro přiznání finanční pomoci z unijních fondů je zapotřebí, aby určitý žadatel nejprve splnil obecná kritéria oprávněnosti projektu. K tomu je nutné připravit takovou projektovou dokumentaci, která respektuje veškeré programové a strategické dokumenty politiky soudržnosti, ať už na nadnárodní, národní nebo regionální úrovni. V tomto smyslu tedy hovořím o Strategických obecných zásadách Společenství, Národním rozvojovém plánu, Národním strategickém referenčním rámci a zejména pak o jednotlivých operačních programech, jejich prioritních osách a oblastech podpory, které pro žadatele představují nejdůležitější strategické dokumenty.

---

⁷¹ V kapitole 4.1.1. čerpáno z: Vilamová, Š., Čerpáme finanční zdroje Evropské unie, praktický průvodce, 1. vydání, Praha, GRADA Publishing, a.s., 2005, s. 43

Vedle nezbytného souladu se základními strategickými a programovými dokumenty je však pro úspěšnou realizaci projektu třeba splnit několik dalších zásad. V této souvislosti byly formulovány obecné dotační principy, z nichž těm nejvýznamnějším jsou věnovány následující subkapitoly. Ne všechny jsou obligatorní součástí vlastního projektového dokumentu, ale při jeho tvorbě musí být plně respektovány.

4.2.1. Způsobilé a nezpůsobilé náklady

Je na místě zdůraznit, že nelze získat dotaci z fondů Evropské unie na veškeré výdaje spojené s realizací konkrétního projektu. V tomto ohledu se celkové náklady projektu rozlišují na výdaje způsobilé a nezpůsobilé. Můžeme se taktéž setkat s odlišnou terminologií, jako např. náklady uznatelné nebo přijatelné, vždy však hovoříme o stejné kategorii nákladů.

Způsobilými výdaji projektu jsou takové, které mohou být předmětem spolufinancování ze strukturálních fondů EU. Vždy se musí jednat o náklady definované v souladu s českou i evropskou legislativou v příslušné Příručce pro žadatele, která se vydává pro určitou výzvu k předkládání žádostí v rámci dané oblasti podpory operačního programu.

Do uznatelných nákladů zahrnujeme zejména investiční náklady určené na stavební i technologickou část stavby, náklady spojené s pořízením nových strojů a zařízení, nákup pozemku a ostatních nemovitostí, základní vnitřní vybavení, které je přímo spojené s účelem projektu, leasing dlouhodobého hmotného majetku, ale i náklady neinvestiční spočívající kupříkladu v zaplacení notářských poplatků za ověření dokumentů nebo v poskytnutí právních či konzultačních služeb, pokud ovšem bude prokázáno, že byly vynaloženy v souvislosti s realizací projektu. Za podmínky, že žadatel není plátcem DPH a nemá tím pádem nárok na jeho odpočet, může být do celkových uznatelných výdajů zahrnuta i výše DPH.⁷²

---

⁷² Vilamová, Š., Čerpáme finanční zdroje Evropské unie, praktický průvodce, 1. vydání, Praha, GRADA Publishing, a.s., 2005, s. 54 – 56

Velmi důležité je řádné doložení způsobilých výdajů účetním dokladem, kterým může být například faktura, pokladní doklad, leasingová smlouva, kupní smlouva a jiné. K tomu, aby příslušné náklady byly zahrnuty mezi náklady způsobilé však samotný doklad nestačí. Musí být navíc prokázáno, že konečný příjemce podpory tyto náklady zcela uhradil, ale také že tyto náklady vznikly v době realizace projektu, jsou přiměřené a pro realizaci nezbytné.

Nezpůsobilé výdaje jsou takové, které nejsou v Příručce pro žadatele dané oblasti podpory vyjmenovány mezi výdaji způsobilými. Tyto náklady tedy nemohou být předmětem spolufinancování ze strukturálních fondů EU a musí je tak v plném rozsahu hradit příjemce podpory z vlastních zdrojů.

Za neuznatelné jsou považovány především náklady na bytovou výstavbu, nákup osobních vozů, kancelářské vybavení, režijní náklady žadatele nesouvisející s projektem, pokuty, penále, daň z příjmů, silniční daň, daň z nemovitosti a jiné. Pokud je žadatel plátcem DPH, může jej uplatnit u příslušného finančního úřadu. V tomto případě se do kategorie nezpůsobilých výdajů bude řadit i DPH.⁷³

Některé výdaje mohou mít charakter tzv. **nákladů „utopených“**, tedy takových nákladů, které musejí být vynaloženy i v případě, že projekt dotaci nezíská a investice se pak neuskuteční. Jedná se zejména o výdaje na projektovou dokumentaci a zpracování žádosti o dotaci. Tyto výdaje jsou, až na výjimky, nezpůsobilé a z pohledu naplnění monitorovacích indikátorů též nevýznamné, proto se ani neuvádějí v rozpočtu.

4.2.2. Výše podpory

Kromě toho, že předmětem spolufinancování mohou být pouze způsobilé náklady projektu, je třeba počítat i se skutečností, že ne všechny způsobilé náklady budou poskytnutou dotací pokryty. V tomto kontextu je vymezována výše poskytnuté podpory, která se tedy vypočítává pouze ze způsobilých výdajů projektu. Je vždy stanovena

---

⁷³ Vilamová, Š., Čerpáme finanční zdroje Evropské unie, praktický průvodce, 1. vydání, Praha, GRADA Publishing, a.s., 2005, s. 56

procentuálně a její konkrétní výše se liší jednak v závislosti na daném operačním programu, ale také subjektu žadatele.

V případě Regionálního operačního programu NUTS II Severozápad může maximální výše podpory ze strukturálních fondů u projektů, jež nezakládají veřejnou podporu činit až 85 % celkových uznatelných nákladů, přičemž záleží na aktivitách a zaměření projektu. U projektů zakládajících veřejnou podporu ⁷⁴ však výše dotace už není takto příznivá. Výše podpory je krácena a dosahuje pouze 40 až 60 % celkových způsobilých nákladů daného projektu, konkrétní výše se pak určuje podle typu a velikosti žadatele. ⁷⁵

Oblasti podpory některých operačních programů zároveň omezují předkládání projektů jejich přípustnou minimální a maximální výší podpory na jeden projekt. V tomto případě dochází ke stanovení minimální, případně maximální, hodnoty předpokládaných celkových způsobilých nákladů projektu v rámci příslušné oblasti podpory operačního programu. Konkrétní výše je tedy u různých oblastí podpory stanovena odlišně a může být modifikována pouze určitými požadavky dané výzvy k předkládání žádostí. Pokud by nastala situace, kdy by byl předložen projekt, jehož celkové způsobilé výdaje by nedosahovaly stanovené minimální přípustné výše podpory, nebo naopak převyšovaly maximální přípustnou výši způsobilých výdajů, nemohl by být z příslušného operačního programu tento projekt financován, protože by došlo k jeho vyřazení.

S ohledem na zaměření této diplomové práce zmíním v následujících řádcích přípustnou výši podpory oblasti podpory 4.2 Regionálního operačního programu NUTS II Severozápad, v jejímž rámci je také zpracován modelový projekt v závěru této práce. V tomto případě nesmějí celkové náklady, tedy způsobilé i nezpůsobilé dohromady, při předložení žádosti o dotaci překročit hranici 49,99 milionů EUR, což představuje kritérium pro velký projekt dle nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 ze dne 11. července 2006.

---

⁷⁴ *Veřejnou podporou se rozumí taková forma podpory, která je poskytována z veřejných prostředků a její udělení může narušit hospodářskou soutěž tím, že se zvýhodňuje určitá oblast podnikání nebo výroby. Obecně platí zákaz poskytování veřejné podpory, avšak pouze pokud Evropská komise nepovolí výjimku. Základními znaky projektu, jenž zakládá veřejnou podporu je jeho zaměření na ekonomickou aktivitu a zároveň existence konkurence pro tuto oblast činnosti.*

⁷⁵ www.nuts2severozapad.cz (dne 7.3. 2013)

Minimální přípustná výše celkových způsobilých výdajů pak činí 5 milionů korun českých na jeden individuální projekt.⁷⁶

4.2.3. Úhrada projektu

Přesto, že veškeré platby jak z rozpočtu Evropské unie, tak i do rozpočtu unie jsou realizovány v eurech, každá žádost o dotaci ze strukturálních fondů je předkládána výhradně v měně CZK. Na co se příjemci musejí připravit a s čím musejí počítat již při předkládání svého projektu jsou platby formou ex-post, tedy zpětné proplácení účetních dokladů, které již příjemce sám uhradil z vlastních nebo jiných zdrojů. Přesné podmínky, formy a způsoby proplácení nákladů projektu jsou specifikovány v konkrétní smlouvě o poskytnutí dotace.

Základní podmínku pro čerpání podpory ze strukturálních fondů představuje povinnost příjemce dotace založit pro projekt zvláštní účet nebo podúčet, jenž bude sloužit pouze pro platební operace, které souvisí s projektem. Ten může být zřízen u jakékoli komerční banky.

Dotace bude na účet příjemce převedena na základě žádosti o platbu předkládané společně s monitorovací zprávou po ukončení každé etapy projektu (pokud je realizace projektu rozdělena do více etap). Vždy však samotné výplatě předchází ještě povinná kontrola příslušných dokladů, které jsou součástí žádosti o platbu. Zbývající část dotace pak bude proplacena po ukončení fyzické realizace projektu, a to na základě předložení závěrečné monitorovací zprávy.

4.2.4. Publicita projektu

Příjemce dotace se podpisem grantové smlouvy zavazuje mimo jiné k zajištění publicity poskytnuté podpory ze strukturálních fondů. Povinnost informovat cílovou skupinu projektu a širokou veřejnost o finanční pomoci ze zdrojů Evropské unie obecně

---

⁷⁶ Regionální rada regionu soudržnosti Severozápad, Příručka pro žadatele, Regionální rada regionu soudržnosti SZ, 2011, s. 58

vyplývá z nařízení Komise (ES) č. 1828/2006 a jako taková musí být bezpodmínečně dodržována.⁷⁷ Publicita projektu je zajišťována zejména formou uvedení loga, symbolů nebo příznačných slovních prohlášení spojených s Evropskou unií, jejími fondy a jednotlivými operačními programy, a to na různých informačních nebo propagačních předmětech či dokumentech vzniklých v rámci projektu. Těmi jsou například plakáty, letáky, informační tabule či panely, pamětní desky apod.

4.2.5. Udržitelnost projektu

Posledním, avšak neméně důležitým, obecným dotačním principem je udržitelnost projektu. Ta v podstatě znamená, že výstupy projektu musí být zachovány, tedy udrženy, po určitou dobu v nezměněné podobě. Hovoříme tak o časovém rozmezí 3 až 5 let⁷⁸ po ukončení realizace projektu, ve kterém je příjemce podpory ze strukturálních fondů povinen pravidelně (zpravidla po uplynutí každých 12ti měsíců) vypracovávat monitorovací zprávy, v nichž hodnotí vývoj projektu po jeho dokončení. Pokud tedy v rámci projektu došlo například k pořízení nového majetku či k vytvoření nových pracovních míst, musí být tyto ukazatele projektu a jiné jeho efekty po určitou dobu zachovány.

4.3. Projektový cyklus

Projektovým cyklem se rozumí postupné plánování a následné uskutečňování určitého projektu. Jedná se o proces, který probíhá ve vzájemně posloupných krocích, na jehož počátku je identifikace samotného nápadu na inovaci dané problematiky a rozpracování této myšlenky do pracovního plánu.⁷⁹ V následujících podkapitolách jsou rozpracovány stěžejní fáze projektového cyklu, jimiž projekt postupně prochází.

---

⁷⁷ Budík, J., Evropské strukturální fondy a jejich využívání, 1. vydání, Praha, Vysoká škola finanční a správní, o.p.s., v edici EUPRESS, 2009, str. 68

⁷⁸ *Konkrétní doba, po kterou má být projekt udržitelný se určuje v závislosti na typu příslušného operačního programu, subjektu žadatele, ale i typu projektu.*

⁷⁹ Vilamová, Š., Jak získat finanční zdroje Evropské unie, 1. vydání, Praha, GRADA Publishing, a.s., 2004, str. 122

4.3.1. Projektový záměr

Mezi první fáze projektové přípravy patří tzv. nastavení projektového záměru. V praxi se můžeme setkat s odborným označením „konceptualizace“ nebo také „projektová fiche“. Ve vztahu k žádosti o dotaci se sice jedná o nepovinný, podpůrný dokument, zato je však velmi užitečný.

Projektový záměr slouží k uspořádání základních myšlenek projektu, popisuje prvotní vizi, navržený způsob financování, jeho výsledky, výstupy a dopady. Jedná se o jakousi sumarizaci okamžitého nápadu v písemné formě, která často slouží jako výchozí podklad pro tvorbu ostatních nezbytných dokumentů zpracovávaného projektu. V prvotní fázi může zároveň významně usnadnit jednání s úředníky a jinými pověřenými osobami za účelem vyhledání vhodného zdroje financování, ale také jednání s možnými partnery.⁸⁰

Na prvním místě by měl být v projektovém záměru co nejpřesněji definován problém, jenž má jisté negativní dopady na společnost a který by měl být projektem vyřešen. Zároveň je třeba zjistit cílové skupiny, na něž by byly výstupy projektu zaměřeny a zda vůbec mají zájem na tom, aby byl daný problém řešen. V neposlední řadě by měla být, alespoň v hrubém nástinu, vymezena časová a finanční náročnost projektu, jakož i postup a metody, jimiž by bylo cíle projektu dosaženo.

4.3.2. Definování projektu

Projektem se rozumí dokument, který dokládá, jak aktivity žadatele o dotaci mohou přispět k naplňování stanovených cílů v příslušném operačním programu a tím i k realizaci hospodářské a sociální politiky soudržnosti Evropské unie jako celku. Podmínky čerpání prostředků z unijních fondů jsou formulovány velmi striktně a mimo jiné vyžadují i splnění přesně nadefinovaného algoritmu struktury projektu. Za základ úspěšného projektu lze označit srozumitelně vymezené cíle, přičemž samotná osnova projektu by měla splňovat následující obsahové náležitosti.

---

⁸⁰ Centrum pro regionální rozvoj České republiky, Projektový management – od nápadu k realizaci aneb jak připravit a řídit projekt „v kostce“, Centrum pro regionální rozvoj ČR, 2008, s. 3 – 5

Název projektu

Formulace názvu projektu by měla být výstižná s jasným vyjádřením věcného záměru projektu. Název, z něhož není na první pohled patrné, čeho se předkládaný projekt týká je nutno pokládat za nežádoucí.

Informace o žadateli

Žadatelem o dotaci z fondů Evropské unie se může obecně stát jen osoba s právní subjektivitou, a to jakákoli osoba právnická nebo fyzická osoba, jež podniká na základě živnostenského oprávnění. Konkrétní okruh oprávněných žadatelů je přitom vymezován pro jednotlivé oblasti podpory odlišně. Pro přidělení dotace musí žadatel splňovat několik všeobecných podmínek, mezi něž patří kupříkladu plná způsobilost k právním úkonům, dostatečné finanční zdroje pro realizaci a zajištění udržitelnosti projektu, musí mít oprávnění působit v oblasti, na kterou je projekt zaměřen, nesmí být v úpadku či v likvidaci, na jeho majetek nebyl v předcházejících deseti letech prohlášen konkurz nebo schváleno vyrovnání a mnoho dalších podmínek.

Co se označení žadatele týče, mělo by z něho být patrné především jeho jméno anebo název, bydliště či sídlo, IČO, DIČ, právní forma, statutární orgán, předmět činnosti (pokud je žadatel podnikatelem) a také jméno osoby, která je za projekt odpovědná s uvedením kontaktních údajů.

Místo realizace projektu

Místo uskutečňování projektu by mělo být přesně a jasně vyspecifikováno, a to tak, aby nemohlo dojít k záměně. Je tedy nezbytné uvést v rámci kterého regionu soudržnosti, kraje, okresu a obce bude projekt realizován, s uvedením přesné adresy. Za žádoucí lze považovat přiložení mapky s označením inkriminovaného místa, případně doplnění fotodokumentací dané lokality.

Cíle projektu

Jedná se o stanovení záměru, tedy toho, čeho bychom realizací projektu chtěli dosáhnout, co bychom chtěli zlepšit, včetně vymezení očekávaného společenského efektu. Cíle a předpokládané přínosy by měly být předem jasně formulovány, zároveň by měly být realistické, měřitelné prostřednictvím zvolených indikátorů a také konkrétní. V rámci větších projektů často dochází k definování jednoho hlavního cíle a několika doprovodných

specifických nebo doplňkových cílů. V každém případě by veškeré vytyčené cíle měly korespondovat a být v souladu s cíli příslušného operačního programu, jakož i s cíli prioritní osy a oblasti podpory, v jejichž rámci je daný projekt zpracován.

Zdůvodnění projektu

Zde je rozváděna argumentace, která odpovídá na otázku, proč žadatel konkrétní projekt předkládá, jaké jsou důvody případné realizace, co žadatele vedlo k vypracování projektu, jenž se zabývá danou problematikou apod. V této souvislosti je dobré popsat také výchozí stav a dopady na řešený problém, které by vznikly, kdyby konkrétní projekt realizován nebyl.

Popis aktivit projektu v jednotlivých fázích

V tomto ohledu bývá realizace projektu rozdělována do čtyř fází, a sice předinvestiční, investiční, provozní a poprovozní, přičemž v rámci každého z těchto stádií jsou rozpracovány veškeré činnosti, které daná fáze skýtá a bude je třeba uskutečnit.

Časový harmonogram

Nezbytnou náležitostí každého projektu je také popis jednotlivých etap projektu, a to jak z hlediska časového, tak i finančního. Zároveň zahrnuje i závazek zahájit a ukončit fyzickou realizaci projektu ve stanoveném termínu. Důležitou součástí úspěšného projektu je rovněž grafické znázornění časového harmonogramu, které by zde nemělo chybět.

Jak jsem již uvedla výše, projekt se může, ale nemusí sestávat z několika etap. Pokud jeho realizace do více etap rozdělena bude, je zapotřebí respektovat minimální délku připadající na jednu etapu, která je stanovena pro příslušnou prioritní osu daného operačního programu. V případě prvních čtyř prioritních os Regionálního operačního programu NUTS II Severozápad musí každá etapa projektu dosahovat alespoň 120 dnů. Pro pátou prioritní osu tohoto operačního programu byla stanovena minimální délka jedné etapy na 90 dnů.

Popis cílových skupin

Kvalitní projekt by měl obsahovat taktéž vymezení a kvantifikaci cílových skupin. Jedná se o množinu obyvatel, ať už jde o jednotlivce, skupiny osob nebo organizace, která bude mít z realizovaného projektu určitý užitek. Cílové skupiny musí být vždy stanoveny

v souladu s cílovými skupinami příslušné oblasti podpory, které jsou uvedené v Prováděcím dokumentu daného operačního programu. Konkrétně jimi mohou být například obyvatelé obcí, podnikatelské subjekty, turisté, účastníci školení apod.

Již před započítím se zpracováváním projektu by se měl budoucí žadatel zabývat též poptávkou po inovaci dané problematiky ze strany potencionálních cílových skupin, jejich potřebami a problémy. Je tedy důležité, aby bylo ze strany cílových skupin potvrzeno, že tyto budou projektem vytvořené výstupy užívat.

Vedle samotného vymezení těchto skupin by měly být v rámci projektu předestřeny i konkrétní přínosy a dopady předkládaného projektu pro cílové skupiny, a to včetně dopadů negativních, které by samozřejmě měly být v co největší míře eliminovány. Rovněž je žádoucí uvést tzv. multiplikační efekty projektu, které lze definovat jako jisté nepřímé pozitivní výsledky, které svou realizací projekt s největší pravděpodobností vyvolá.

Monitorovací indikátory

Jedná se o výběr a stanovení ukazatelů pro monitorování a následné hodnocení projektu, které je povinen uvést každý žadatel. Monitorovací indikátory a jejich hodnoty jsou podkladem pro hodnocení projektu a jejich úlohou je vyčíslit efekt daného projektu a tím i jeho přínos k naplňování cílů operačního programu, jakož i jeho prioritních os a jednotlivých oblastí podpory.

Prostřednictvím monitorovacích indikátorů žadatel o dotaci vyčíslí veškeré přínosy vyplývající z realizace projektu a také vše, co bude projektem nově vytvořeno. Využívané indikátory jsou pro jednotlivé oblasti podpory daného operačního programu explicitně vymezeny, přičemž u každého z indikátorů je uvedena i jeho měrná jednotka (např. km, počet, m²). Ze všech nadefinovaných ukazatelů si pak každý žadatel vybere pouze ty, které korespondují s předkládaným projektem a uvede je v jeho žádosti o dotaci. Podle zaměření předkládaného projektu se může jednat například o délku nově vybudované cyklostezky, počet nově vytvořených pracovních míst, navýšený počet lůžek v ubytovacím zařízení, počet pořízených nízkopodlažních vozidel pro veřejnou dopravu apod. Naplňování vymezených hodnot indikátorů, tedy naplňování očekávaných přínosů projektu, je pak sledováno nejen v průběhu jeho uskutečňování, ale především po ukončení jeho fyzické realizace, a to po celou stanovenou dobu fungování výsledků tohoto projektu.

System monitorovacích ukazatelů a kontrola jejich plnění jsou zároveň základními nástroji pro měření naplňování cílů daného operačního programu jako celku. V tomto kontextu řídicí orgán operačního programu, kterým je buď příslušné ministerstvo nebo regionální rada regionu soudržnosti, monitoruje naplňování těchto indikátorů, shromažďuje data, které následně vyhodnocuje a zároveň kvantifikuje dosažené efekty z veškerých projektů za celý operační program. Posléze hodnotí splnění cílů daného operačního programu a naplnění jeho celkové strategie.⁸¹

Z výše uvedeného lze dovodit členění monitorovacích indikátorů na ukazatele projektové, jež jsou sledovány na úrovni jednotlivého projektu a které je každý žadatel povinen uvést v jeho žádosti o dotaci. Dále pak rozlišujeme indikátory programové, které řídicí orgán sleduje v rámci naplňování operačního programu jako celku.

Poté, co žadatel uvede vybrané indikátory, musí u každého z nich zadat jeho výchozí a cílovou hodnotu, které musí současně i zdůvodnit. Výchozí hodnota popisuje stav před zahájením projektu, kdy se nejčastěji udává hodnota „0“. Cílová hodnota odpovídá konkrétnímu plánovanému cíli projektu, k jehož naplnění bude projekt směřovat. Může tak být vymezena kupříkladu jako vytvoření 3 pracovních míst, vybudování 10 nových lůžek v ubytovacím zařízení, zrekonstruování 15 km silnice, zapojení 3 partnerů do realizace projektu apod.

Realizační cena projektu

Předpokládaná cena realizace vlastního projektu patří nesporně k jednomu z nejdůležitějších indikátorů celé akce a často se může stát rozhodujícím kritériem při výběru nejvhodnějších projektů k financování. Vzhledem k tomu, že jakékoli vychýlení předpokládané ceny kterýmkoli směrem může mít nepříjemné důsledky, je třeba této položce věnovat mimořádnou pozornost.

Každá realizační cena by měla být podložena spolehlivou kalkulací. Protože ve stádiu přípravy investičních projektů nebývá k dispozici kalkulace zpracovaná na základě konkrétního technického řešení, je nutné použít kvalitní pomocné podklady. Jimi mohou být tzv. urbanistické rozpočty nebo statisticky podchycené údaje o výstavbě různých

---

⁸¹ Regionální rada regionu soudržnosti Severozápad, Příručka pro žadatele, Regionální rada regionu soudržnosti SZ, 2011, s. 34

účelových objektů, které shromažďují některá výzkumná či projekční pracoviště. Tyto ceny bývají vztaheny na účelové jednotky (například lůžko, žakovské místo, apod.) anebo na jednotky technické (kupříkladu běžné metry inženýrských sítí, m² obytné plochy, m³ obestavěného prostoru). Výsledná cena by každopádně měla být vždy doprovázena patřičnými údaji o její struktuře a konstrukci. Především je nutné rozlišovat, zda jde o projekt investičního nebo organizačního charakteru. Pokud je realizace akce členěna do dílčích etap, musí být i cenové údaje do těchto etap rozděleny. Pouze takto rozpracované cenové údaje umožní optimální vzájemné porovnání a tedy i racionální hodnocení jednotlivých projektů.

Finanční plán a rozpočet projektu

Nezbytnou součástí kvalitního projektu je rovněž finanční plán, jenž představuje analýzu výdajů a výnosů projektu, vymezení zdrojů financování, způsobu poskytování peněžních prostředků, jakož i plánované toky financí a navrhovaný způsob spolufinancování. Vždy by měl být předložen takový finanční plán, z jehož zpracování je zcela patrné, z jaké části bude realizace projektu pokryta prostředky poskytnutými ze strukturálních fondů EU a na jakou výši nákladů projektu se evropská dotace vztahovat nebude a žadatel tak tyto výdaje bude muset uhradit z vlastních nebo jiných zdrojů.

Vliv projektu na životní prostředí

Jestliže je předkládán projekt, u něhož se předpokládají určité negativní vlivy na životní prostředí měly by být v rámci takového projektu zpracovány i konkrétní dopady na kvalitu životního prostředí.

SWOT analýza

Je více než žádoucí pro každý projekt zpracovat tzv. SWOT analýzu⁸². Jedná se o komplexní představení silných stránek, o něž se daný projekt může opřít, avšak také slabých stránek, které na druhou stranu mohou znamenat jistá omezení. Součástí této analýzy je taktéž vymezení příležitostí, tedy rozvojového potenciálu určitého projektu, a konkrétních rizik a ohrožení, které mohou při realizaci projektu znamenat různé překážky. SWOT analýza by měla být součástí každého projektu, protože jednoznačné popsání

---

⁸² Název pochází ze spojení počátečních písmen anglických výrazů „Strengths“, „Weaknesses“, „Opportunities“ a „Threats“, což v překladu znamená samotný význam tohoto typu analýzy, a sice „silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby určitého projektu.“

možností dalšího rozvoje a bariér je základem pro vypracování vhodné marketingové strategie a zajištění udržitelnosti efektů projektu.

4.3.3. Zpracování a předložení projektové žádosti

Při zpracovávání žádosti o dotaci je nezbytné dodržet veškeré požadavky, které jsou vyžadovány v příslušné příručce pro žadatele, která je vždy součástí podkladů vyhlášené výzvy pro předkládání žádostí v rámci daného operačního programu. Jedná se především o způsob a formu předložení žádosti, jaké povinné a nepovinné přílohy mají být k žádosti doloženy anebo jaké podkladové materiály jsou pro její zpracování důležité. Velmi užitečnou pomůckou při zpracovávání žádosti jsou taktéž veřejně dostupná hodnotící a bodovací kritéria, na základě nichž bude žádost posuzována. Ta jsou vždy součástí informací vztahujících se k dané výzvě nebo jsou uvedena v příslušném programovém dokumentu. Všeobecně by měly být dodržovány zásady transparentnosti, nediskriminace a rovného zacházení.

Z výše uvedeného vyplývá, že projektové žádosti mohou být předkládány pouze na základě dané výzvy k předkládání žádostí, kterou vyhlašuje vždy řídicí orgán operačního programu, a to pro určitou oblast podpory. V případě Regionálního operačního programu NUTS II Severozápad tak jednotlivé výzvy k předkládání žádostí vyhlašuje Regionální rada regionu soudržnosti Severozápad. Kompletní žádost o podporu musí být odevzdána na místě a v termínu, které jsou stanoveny výzvou k předkládání žádostí. Až na výjimky jsou ve stávajícím programovém období žádosti o podporu vyplňovány a předkládány v elektronické formě, a to prostřednictvím formuláře v programu Benefit7.

4.3.4. Hodnocení projektové žádosti

Bezprostředně po přijetí žádosti o dotaci probíhá její hodnocení podle předem nadefinovaných kritérií. Proces hodnocení žádostí předložených v rámci výzvy vyhlášené pro Regionální operační program NUTS II Severozápad se skládá ze tří částí. Jde jednak o kontrolu přijatelnosti, dále pak o kontrolu formálních náležitostí a nakonec se provádí vlastní posuzování projektu na základě hodnotících kritérií (tzv. bodování). Veškerá

kritéria, na jejichž základě bude předložený projekt hodnocen, ať už v první, druhé nebo třetí fázi, jsou zveřejněna v příloze příručky pro žadatele, která se vydává pro danou výzvu.

Než se kontrola projektu dostane do konečné fáze hodnocení, může dojít k vyřazení projektu buď pro nesplnění kritérií přijatelnosti anebo pro nesplnění formálních náležitostí. Zásadní rozdíl mezi těmito dvěma nedostatky však spočívá v tom, že pochybení ve formálních náležitostech mohou být ve stanovené lhůtě odstraněny, kdežto nesplnění podmínek přijatelnosti znamená okamžité vyřazení projektu. Z toho lze dovodit, že pouze v případě, kdy projekt splnil kritéria přijatelnosti, postupuje do druhé fáze hodnocení, kde se provádí kontrola formálních náležitostí.

Každý projekt, jenž zdárně prošel kontrolou přijatelnosti i formálních náležitostí, je posuzován podle stanovených hodnotících kritérií. Nejprve jej v této fázi hodnocení posuzují odborní pracovníci Úřadu regionální rady a nezávislí externí experti, a to z pohledu způsobilosti žadatele a hodnocení kvality proveditelnosti projektu. Pokud hodnocený projekt dosáhne alespoň 70 % vážených bodů z maximálního počtu, je předložen hodnotící komisi, která provede závěrečnou část hodnocení, kde se posuzuje potřeba a relevance projektu ve vztahu k zaměření operačního programu a strategickým dokumentům kraje nebo obce. Dotaci v rámci Regionálního operačního programu NUTS II Severozápad pak může získat pouze projekt, který dosáhne alespoň 65 % vážených bodů z maximálního počtu za tuto fázi hodnocení.⁸³ V případě úspěchu daného projektu dochází k podpisu smlouvy o financování se žadatelem, který se tímto stává příjemcem podpory. V grantové smlouvě je pak stanovena příslušná výše dotace a také konkrétní povinnosti žadatele / příjemce, které pro něho z přidělení dotace vyplývají včetně přesných termínů pro předkládání jednotlivých monitorovacích zpráv.

4.3.5. Realizace projektu

Po podepsání grantové smlouvy příjemce podpory započne s realizací svého záměru tak, jak byl popsán v projektové žádosti. Uskutečňování projektu musí zároveň probíhat v souladu se smlouvou o financování a příručkou pro příjemce. V průběhu realizace

---

⁸³ Regionální rada regionu soudržnosti Severozápad, Příručka pro žadatele, Regionální rada regionu soudržnosti SZ, 2011, s. 90

příjemce dotace nesmí zapomínat na dodržování pravidel stanovených pro projekty, jež jsou spolufinancované ze strukturálních fondů Evropské unie. V této souvislosti musí především dodržovat předpisy pro výběr dodavatelů, pravidla pro povinnou publicitu, zásady pro vedení a uchovávání účetních dokladů týkající se realizovaného projektu a v neposlední řadě musí provádět monitoring o realizaci projektu prostřednictvím pravidelného předkládání průběžných monitorovacích zpráv.

Příjemce podpory by měl mít stále na paměti, že prováděním daného projektu má docházet k naplňování předem vytýčených cílů a výsledky projektu by měly být v souladu s monitorovacími indikátory, které uvedl v žádosti o dotaci. Je důležité si uvědomit, že jak vybrané ukazatelé, tak i jejich hodnoty jsou pro příslušný projekt závazné. Případné nesplnění vymezených cílů nebo hodnot monitorovacích indikátorů by tak mohlo mít za následek krácení výše poskytnuté dotace.

4.3.6. Administrace a vyhodnocení projektu

Po ukončení fyzické realizace projektu se zpracovává závěrečná monitorovací zpráva a žádost o platbu, kde příjemce podpory hodnotí dosažené výsledky. Avšak i po ukončení fyzické realizace projektu, kdy se tedy projekt dostává do fáze provozní, povinnosti jeho administrace přetrvávají, a to po dobu 3 až 5 let v závislosti na typu projektu a operačního programu. Tato administrace zpravidla spočívá v každoročním předkládání monitorovacích zpráv a jejím cílem je sledování udržitelnosti a využití výstupů zrealizovaného projektu. Pokud některý z ukazatelů výstupů nebude splněn, může být příjemce podpory v krajním případě požádán o vrácení dotace anebo její části.

5. ZPRACOVANÝ PROJEKT PRO ZÍSKÁNÍ DOTACE **Z ROP NUTS II SEVEROZÁPAD**

Následující kapitolu tvoří modelový projekt, který jsem zpracovala pro potřeby své diplomové práce ⁸⁴. Jedná se o využití teoretických znalostí získaných zejména při vypracovávání kapitoly 4.3.2. této práce, které jsem se snažila převést do praxe a podat tak ucelený obraz o dané problematice.

5.1. Úvodní informace

Předkládaný dokument komplexně popisuje projekt nazvaný: „**Zvýšení kapacity ubytovacího zařízení Penzion Matylda**“. Je zpracován ke dni 20. března 2012 jako povinná příloha k žádosti o dotaci z Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Severozápad, Prioritní osa 4 „Udržitelný rozvoj cestovního ruchu, oblast podpory 4.2 „Zlepšování nabídky a kvality ubytovacích a stravovacích zařízení“.

5.1.1. Základní informace o žadateli

Jméno a příjmení žadatele:	Josef Vomáčka
Bydliště:	Národního odboje 11, 434 01 Most
IČO:	12345678
DIČ:	CZ12345678
Právní forma:	Osoba samostatně výdělečně činná
Předmět podnikání žadatele:	Ubytovací a pohostinské služby
Telefon:	+420 777463954
E-mail:	Vomacka.Josef@seznam.cz
Hlavní manažer projektu:	Josef Vomáčka

---

⁸⁴ Jedná se o modelový projekt vytvořený pouze pro potřeby této diplomové práce, údaje zde uvedené jsou tedy smyšlené (zejména informace o žadateli a o penzionu). Skutečností je však inspirován popis lokality, ve které by se měl penzion nacházet, údaje týkající se města Mostu a partnerů projektu.

5.1.2. Zhotovitel projektu

Název:	Rozvojová agentura XY
Sídlo:	Čsl. armády 23, 434 01 Most
IČO:	87654321
DIČ:	CZ87654321
Kontaktní osoba:	Bc. Radka Matějovičová
Telefon:	+420 776015490
E-mail:	matejovicova.radka@seznam.cz

5.2. Podstata projektu

Podstatou předkládaného projektu je zvýšení kapacity ubytovacího zařízení, čímž dojde i k rozšíření a zkvalitnění nabízených služeb v Penzionu Matyllda. Jedná se o středně velké ubytovací zařízení situované bezprostředně u oblíbené vodní nádrže Matyllda na okraji města Mostu.

Tato oblast je méně obydlenou, klidnou a vyhledávanou částí města. Nedaleko (asi 300 metrů vzdušnou čarou) od objektu bylo v posledních letech vytvářeno nové jezero postupným zaplavováním důlních prostor, které zde zůstaly po těžbě uhlí. Vznikla zde tak svou rozlohou největší vodní plocha severozápadních Čech, která do této oblasti s největší pravděpodobností přiláká nové návštěvníky, kteří budou mít zájem se zde zdržet po delší dobu. V okolí nedalekého nově napuštěného jezera má navíc vzniknout moderní, zábavní, kulturně-společenské centrum, kde by se mohly konat různé společenské akce, plesy, koncerty, podniková školení, semináře, výstavy, veletrhy, festivaly, divadelní představení apod. To by mimo jiné pro Penzion Matyllda znamenalo zajištění stálého přívalu návštěvníků, a to i v zimních měsících a vzhledem k tomu, že se jedná o jediné ubytovací zařízení v této oblasti, je nadevše jasné, že zvýšení kapacity je účelné a více než žádoucí.

Hovoříme o jedné z turisticky nejnavštěvovanějších částí města, která skýtá nejen mnoho přírodních krás, ale i nespočet příležitostí pro sportovní nebo společenské vyžití. Zároveň zde nalezneme i kulturně-historické památky, jako je hrad Hněvín, pravoslavný kostel a zejména pak kvůli těžbě uhlí přesunutý kostel Nanebevzetí panny Marie. Tímto

přesunutím stavby tak velkého rozsahu, co se výšky, délky a váhy týče, je kostel Nanebevzetí panny Marie světovým unikátem. Velký potenciál skýtá též hipodrom, aerodrom a autodrom v Mostě, jejichž popularita stále roste. Nové turisty bez pochyb láká též zrekonstruované nejmodernější planetárium v České republice a zcela nově vybudovaný aquadrom se spoustou atrakcí pro děti i dospělé. Všechny tyto turistické body vylepšují atraktivitu města Mostu. Zvyšováním návštěvnosti se zvyšuje i vytíženost ubytovacích prostor v Mostě, tedy i Penzionu Matylida. Na tuto skutečnost je třeba včas reagovat, aby bylo možné efektivní naplnění potřeb turistů.

Samotná vodní nádrž Matylida, na jejímž břehu se penzion nachází, představuje také velký potenciál. V současné době je kolem celé nádrže vybudovaná asfaltová dráha pro cyklisty a in-line bruslaře. Svou délkou i šířkou nemá v mosteckém regionu obdoby. Je 3 metry široká a 4 200 metrů dlouhá. Její vnější okraj pak tvoří pruh se speciálně upraveným povrchem pro běhání. Podmínky pro koupání jsou zde dobré, dokonce byla na některých úsecích vybudována písčitá pláž. Minulé léto zde byly pro návštěvníky přístupné vodní atrakce, které se staly velmi oblíbenými, proto jejich počet a výběr hodláme do budoucna rozšířit. Nechybí zde ani menší dětské hřiště s kolotočem, houpačkami a skluzavkou. Vzhledem k tomu, že je hotel ze všech stran obklopen travnatými kopci, loukami a březovými háji a přímo nad ním se tyčí hrad Hněvín, je těžké uvěřit, že se člověk nachází ve městě.

Ze zveřejněných plánů je navíc známo, že v bezprostřední blízkosti vodní nádrže Matylida v budoucích letech vzniknou kurty na tenis, plážový volejball a petanque, dále menší lodní přístav pro plachetnice, motorové čluny a vodní skútry a dokonce i přírodní amfiteátr. Z podnikatelského pohledu na věc by tak bylo velmi dobré být na tento turistický „boom“ náležitě připraven.

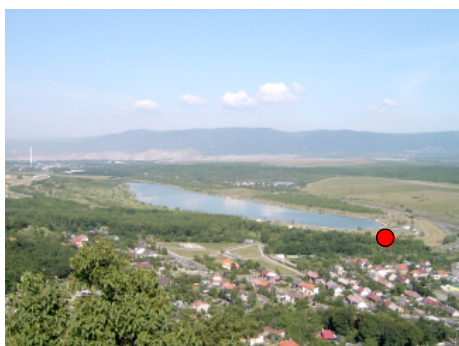
Realizací projektu by došlo k navýšení ubytovací kapacity penzionu o 11 nových lůžek ve 4 pokojích, čímž by byla poptávka ze strany turistů uspokojena. S ohledem na výše uvedené je jasné, že kapacity penzionu by se plně využívalo jak v letní sezóně, tak i ve zbývajících dekadách roku.

5.2.1. Cíle projektu a soulad s rozvojovými strategiemi

Hlavní cíl projektu představuje zvýšení kapacity Penzionu Matylda o 4 nové, moderně vybavené pokoje. Konkrétně se bude jednat o dva dvoulůžkové pokoje, jeden třílůžkový a jeden čtyřlůžkový pokoj. Tím dojde k uspokojení poptávky ze strany návštěvníků a turistů po kvalitním ubytování v Mostě. Realizace projektu tak přispěje i rozvoji samotného regionu, kdy dojde k posílení zázemí pro rozvoj cestovního ruchu a zvýší se tak konkurenceschopnost tohoto území jako celku. Zvýšení kapacity hotelu zároveň rozšíří možnost pořádání větších oslav v restauraci penzionu, které dosud z kapacitních důvodů nebyly možné, protože potencionální hosté dávali přednost jiným zařízením, kde po skončení oslavy mohly být ubytováni všichni společně. Protože součástí projektu je rovněž výstavba apartmánů s bezbariérovým zařízením, usnadnili bychom tak využívání hotelu osobám s omezenou schopností pohybu. Zároveň dojde ke zvýšení zaměstnanosti, protože realizace projektu si vyžaduje přijetí dvou nových zaměstnanců, aby byl zajištěn bezproblémový chod penzionu.

Popsané cíle jsou v souladu s cíli stanovenými v Regionálním operačním programu regionu soudržnosti Severozápad, konkrétně s hlavním, globálním a specifickými cíli vymezenými v rámci Prioritní osy 4 „Udržitelný rozvoj cestovního ruchu“ a oblasti podpory 4.2 „Zlepšování nabídky a kvality ubytovacích a stravovacích zařízení“.⁸⁵ Předkládaný projekt koresponduje rovněž se všemi relevantními nadnárodními, národními i regionálními rozvojovými dokumenty.

5.2.2. Místo realizace projektu

86

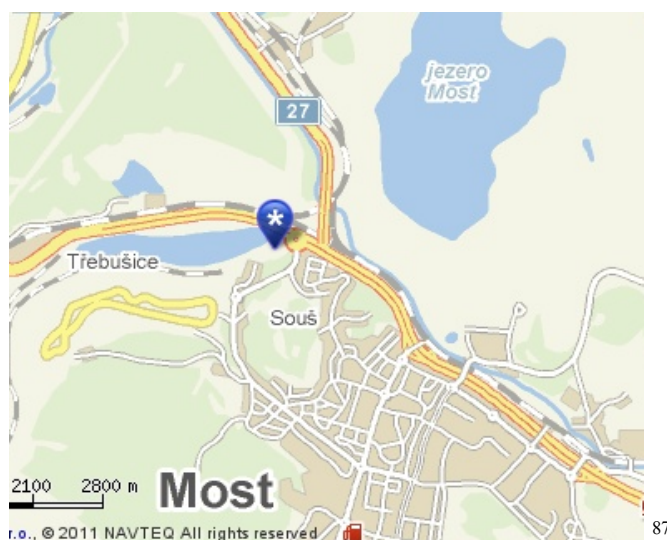
NUTS II: Region soudržnosti Severozápad
NUTS III: Ústecký kraj
NUTS IV: Okres Most
NUTS V: Obec Most

⁸⁵ Formulace hlavního, globálního a specifických cílů Prioritní osy 4 a oblasti podpory 4.2 viz kapitola 3.3.2. této diplomové práce.

⁸⁶ www.foto.mapy.cz

Realizace projektu bude probíhat ve stávajícím objektu Penzionu Matylda, který se nachází v katastrálním území města Mostu na adrese: Národního odboje 11, 434 01 Most. Je tedy situován v severozápadní části města v městském obvodu Souš. Zrovna tak jako stavba, tak i parcela, na níž se zařízení nachází je ve vlastnictví žadatele.

Popisovaný penzion se nachází ve velmi klidné lokalitě na periférii města Mostu uprostřed travnaté a z části také zalesněné oblasti s výhledem na hrad Hněvín. Toto místo má v regionu kladnou pověst relaxační a rekreační oblasti, kde si lidé mohou odpočinout od každodenního městského shonu a přitom je od centra města vzdáleno pouhé čtyři zastávky jízdy městskou hromadnou dopravou. Přesné umístění penzionu vystihuje znázorněný bod na mapě.

5.2.3. Výchozí stav

V současné době je stavba penzionu svým charakterem a vybaveností určena k ubytování 21 osob v osmi pokojích. Je zde pět dvoulůžkových pokojů, jeden třílůžkový pokoj a dva pokoje čtyřlůžkové. V penzionu se nachází také menší restaurace, která je určena pro 30 hostů.

Jedná se o dvoupodlažní budovu se suterénem a přízemím. Prostory v suterénu jsou momentálně využívány jako sklad, prádelna a také zde nalezneme solárium a saunu.

⁸⁷ www.mapy.cz

V přízemí je situována restaurace s kuchyní, terasa pro venkovní posezení a u vstupu do budovy je recepce. Dále je v přízemí umístěno ostatní nezbytné zázemí pro stravovací a provozní účely, jako toaleta, šatna pro personál, místnost pro úklid apod. V prvním a druhém patře se nacházejí prostory určené pro ubytování hostů. Vzhledem k tomu, že je penzion obklopen přírodou, je ve všech pokojích garantován krásný výhled do okolní krajiny. Z restaurace a terasy se navíc naskýtá romantický pohled na hrad Hněvín, zejména pak při západu slunce.

Co se přípravy realizace projektu týče, můžeme říci, že projekt je připraven jak po projekční stránce, tak i po stránce schvalovací. Předkládaný projekt získal kladné vyjádření Krajského úřadu Ústeckého kraje k případnému vlivu na životní prostředí a pro stavební úpravy budovy penzionu bylo dne 21. listopadu 2011 vydáno stavební povolení, které již nabylo právní moci.

5.2.4. Zdůvodnění potřeby projektu

Uskutečněním projektu bude vybudováno 11 nových lůžek ve čtyřech pokojích, a to v nástavbě a vestavbě dnes nevyužívaných půdních prostor v nejvyšším patře penzionu. Dojde tak ke zkvalitnění ubytovacích služeb daného zařízení. Přestavba však zvýšením nabídky kvalitního ubytování přispěje i k rozvoji cestovního ruchu jako takového, což bude mít pozitivní vliv na posílení konkurenceschopnosti mosteckého regionu. Navíc v důsledku nárůstu počtu pokojů a zvýšených nároků na chod restaurace bude muset žadatel přijmout nové zaměstnance, což je na Mostecku více než žádoucí vzhledem k vysoké nezaměstnanosti. Zároveň penzion nabídne využívání služeb i klientům se sníženou schopností pohybu, kdy se v nově zřízených pokojích počítá s vytvořením bezbariérového zázemí. Z tohoto důvodu byl také v minulém roce vybudován nový výtah, který svými parametry umožňuje jeho užívání i osobami s tělesným postižením.

Potřebnost zrealizování předkládaného projektu žadatel zdůvodňuje stále se rozvíjejícími službami a atraktivností dané oblasti, v níž se dotčená nemovitost nachází. Již v dnešní době penzion kapacitně neuspokojuje požadovanou poptávku z řad turistů a jestliže se dle zveřejněných prognóz má toto území dále rozvíjet a Penzion Matylda v této

lokalitě nemá odpovídající konkurenci, je nadevše jasné, že rozšířený počet pokojů zde najde své uplatnění.

5.2.5. Popis nulové varianty

Pokud by projekt realizován nebyl, zůstala by nabídka ubytování v Penzionu Matylda na současné úrovni jednadvaceti lůžek v osmi pokojích. Stávající počet lůžek by tak v žádném případě nebyl schopen uspokojit stále narůstající poptávku po ubytování v této oblíbené rekreační a odpočinkové zóně města. Navíc vzhledem k tomu, že v průběhu podzimu minulého roku bylo završeno několikaleté napouštění jezera v Mostě, který je od penzionu vzdálen jen cca 300 metrů, předpokládá se v letních měsících velký příval návštěvníků a s tím i velký zájem o ubytování.

5.3. Popis aktivit projektu v jednotlivých fázích

Rozlišujeme čtyři základní fáze realizace projektu, a sice fázi předinvestiční, investiční, provozní a nakonec fázi poprovozní.

5.3.1. Předinvestiční fáze

V rámci předinvestiční fáze projektu proběhly nezbytné přípravné aktivity, které spočívají v technické a administrativní činnosti. Konkrétně pak tato fáze představuje mimo jiné zpracování projektové dokumentace spolu s rozpočtem a následně vypracování vlastní žádosti o dotaci z ROP NUTS II Severozápad. V současné době je příprava projektu v konečné fázi.

Vynaložené finanční prostředky na aktivity předinvestiční fáze však z hlediska uznatelnosti není možné zahrnout do vlastních uznatelných nákladů projektu, a to z toho důvodu, že tento projektový záměr zakládá veřejnou podporu.

5.3.2. Investiční fáze, rozpočet projektu

Samotné investiční fázi bude předcházet pečlivý výběr dodavatele stavebních prací. Výběrové řízení proběhne v souladu se zákonem č. 137/2006 Sb. o veřejných zakázkách a s Pokyny pro zadávání zakázek. K jeho zahájení dojde s největší pravděpodobností po podpisu grantové smlouvy o spolufinancování projektu ze strukturálních fondů EU.

V investiční fázi projektu budou probíhat veškeré stavební úpravy a pořízování nezbytného vybavení nově vybudovaných pokojů. Můžeme tak hovořit o dvou etapách, v nichž tato fáze bude probíhat. Zahájení vlastních stavebních prací se předběžně předpokládá po ukončení letní sezóny, čili v průběhu měsíce října roku 2012.

Realizační cena

Celkové investiční náklady byly vypočítány ve výši 6 891 771,- Kč bez 20 % DPH. Rozložení těchto nákladů bychom mohli vztáhnout jednak na účelové jednotky, jimiž jsou vybudovaná lůžka, anebo na technické jednotky, kterými jsou m² užitkové plochy.

V rámci předkládaného projektu dojde k vytvoření 11 lůžek. Na jedno lůžko tedy připadá realizační cena ve výši 626 525,- Kč. Půdní prostory, které mají být uskutečněním projektu zrekonstruovány, jsou o výměře 110 m². Realizační cena připadající na jeden m² přestavované užitkové plochy se tedy pohybuje okolo 62 652,- Kč.

Rozpočet projektu:

Náklad	Cena bez DPH (Kč)	20% DPH (Kč)	Cena včetně DPH (Kč)
Stavební části stavby	4 856 247,-	971 249,-	5 827 496,-
Vybavení pokojů	1 825 524,-	365 105,-	2 190 629,-
Zabezpečení stavby	110 000,-	22 000,-	132 000,-
Publicita	100 000,-	20 000,-	120 000,-
Celkové náklady	6 891 771,-	1 378 354,-	8 270 125,-

Členění nákladů podle způsobilosti:

Náklady celkem	Celkové způsobilé výdaje (stavba + vybavení bez DPH)	Celkové nezpůsobilé výdaje (DPH, Publicita)
8 270 125,-	6 791 771,-	1 478 354,-

Z výše uvedených tabulek vyplývá, že celkové náklady na projekt včetně DPH dosahují 8 270 125,- Kč. Rozsah dotace z Evropského fondu regionálního rozvoje se bude vypočítávat pouze z celkových způsobilých výdajů projektu, které činí 6 791 771,- Kč. Celkové nezpůsobilé výdaje představují zbývajících 1 478 354,- Kč.

Rozpočet projektu v jednotlivých etapách

Jak již bylo uvedeno v úvodu této kapitoly, realizace projektu se bude členit do dvou etap. Následující tabulky znázorní časové rozmezí a celkové náklady na jednotlivé položky daných etap.

První etapa:

Položka	Doba realizace	Cena (Kč)	20% DPH (Kč)
Vestavba a nástavba půdy penzionu	Od 1.10.2012 do 30.4.2013	4 856 247,-	971 249,-
Zabezpečení stavby	Od 1.10.2012 do 30.4.2013	110 000,-	22 000,-
Publicita	Od 1.10.2012 do 30.4.2013	45 000,-	9 000,-
Celkem za první etapu	Od 1.10.2012 do 30.4.2013	5 011 247,-	1 002 249,-

Celková finanční alokace ze první etapu představuje **6 013 496,- Kč** včetně DPH.

Druhá etapa:

Položka	Doba realizace	Cena (Kč)	20% DPH (Kč)
Dodávka a instalace movitých věcí	Od 1.5.2013 do 30.11.2013	1 825 523,-	365 105,-
Publicita	Od 1.5.2013 do 30.11.2013	55 000,-	11 000,-
Celkem za druhou etapu	Od 1.5.2013 do 30.11.2013	1 880 523,-	376 105,-

V rámci druhé etapy se tak počítá s celkovou sumou ve výši **2 256 628,- Kč** včetně DPH.

5.3.3. Provozní fáze

V rámci provozní fáze projektu bude zrekonstruovaný Penzion Matylda využíván jako ubytovací zařízení, jehož kapacita byla realizací projektu navýšena o 11 lůžek ve čtyřech pokojích. Celková kapacita penzionu tak bude představovat 32 lůžek ve dvanácti pokojích. Provoz tohoto objektu bude i nadále zajišťovat jeho vlastník, pan Josef Vomáčka. Uskutečněním projektu bude potřeba přijmout dva nové zaměstnance, a to na pozice pokojské a recepční. Jinak budou obsluhu penzionu zajišťovat stávající zaměstnanci.

5.3.4. Poprovozní fáze

Vzhledem k zaměření projektu můžeme říci, že tento nevytváří předběžný požadavek likvidace svých výstupů po uplynutí předpokládané doby jejich životnosti. Co se životnosti stavby týče, lze hovořit o době v délce třiceti let. Očekávaná životnost vybavení se pak pohybuje v rozmezí pěti až dvaceti let. Poté lze předpokládat potřebu nové rekonstrukce a modernizace penzionu.

5.4. Časový harmonogram realizace projektu dle etap

Předkládaný projekt byl koncipován jako dvouetapový, přičemž jeho celková doba realizace se předpokládá v délce 22 měsíců. Po podpisu smlouvy o poskytnutí dotace bude zahájeno výběrové řízení na dodavatele stavby a stavební dozor. Jako den zahájení fyzické realizace byl pak označen 1. říjen roku 2012, kdy bude započato se stavebními pracemi. Plánované ukončení fyzické realizace projektu připadá na den 30. listopadu následujícího roku. Vlastní ukončení projektu se však předpokládá až v prosinci roku 2013, kdy bude zpracováno konečné vyúčtování projektu a odevzdána závěrečná monitorovací zpráva.

Časové rozmezí jednotlivých aktivit projektu bylo stanoveno s dostatečnou rezervou, a to pro případ neočekávaných technických komplikací. Detailní harmonogram stavebních prací a pořízování souboru movitých věcí bude navržen vybraným dodavatelem stavby. Předpokládaný harmonogram realizace projektu vystihuje následující grafické znázornění.

Rok 2012	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Zpracování projektu												
Zpracování projektové žádosti												
Realizace výběrových řízení												
I. Etapa - stavební část												

Rok 2013	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
I. Etapa - stavební část												
II. Etapa - vybavení												
Kolaudace, vyúčtování, otevření												

Kontrola plnění harmonogramu příslušných prací bude uskutečňována odpovědnými osobami, a to v pravidelných termínech dle pravidel stanovených smlouvou o financování a zároveň také interním auditem. Nedílnou součástí této kontroly pak budou kontrolní dny prováděné každý měsíc za účasti investora, odpovědných zástupců dodavatele, autorského a stavebního dozoru. Realizace projektu bude rovněž sledována pravidelnými monitorovacími hlášeními dle pravidel Regionálního operačního programu NUTS II Severozápad a konkrétních ustanovení smlouvy o financování.

5.5. Popis cílových skupin pro realizaci projektu

Kvantifikace cílových skupin⁸⁸

Obyvatelstvo České republiky	10 504 203
Obyvatelstvo Ústeckého kraje	836 045
Obyvatelstvo města Mostu	67 063
Turisté a návštěvníci regionu Severozápad	cca 385 000 ročně

Stěžejní cílovou skupinu tvoří turisté a návštěvníci města, a to jak mladé, střední, ale i postarší generace. To je dáno především rozmanitou nabídkou zábavních a rekreačních aktivit, která uspokojí i sebnáročnějšího návštěvníka této odpočinkové a sportovní zóny. Vybudování rodinného apartmánu zároveň zvyšuje atraktivitu penzionu pro mladé rodiny s dětmi. Skupiny pokročilejšího věku bude přitahovat zejména nabídka klidného ubytování u jezera obklopeného přírodou, kterou by v rámci pobytu v jiném ubytovacím zařízení v Mostě nenašli. Vedle návštěvníků z Čech lze taktéž očekávat hosty ze sousedního Německa, jehož hranice jsou od Penzionu Matylda vzdáleny pouhých 20 kilometrů.

⁸⁸ www.czso.cz (dne 11.3.2012)

Za nepřímé cílové skupiny projektu lze označit rovněž malé a střední podnikatele, kteří v regionu nabízejí služby využívané především turisty. Současně bychom do této kategorie mohli zařadit též obyvatele města a regionu, pro něž případná realizace projektu bude také znamenat určitý přínos.

Identifikace dopadů a přínosů projektu pro cílové skupiny

S ohledem na zaměření tohoto projektu jsou případné negativní dopady na cílové skupiny vyloučeny. Uskutečněním předkládaného projektu dojde především ke zvýšení nabídky ubytovacích služeb v regionu, zvýší se turistická atraktivnost města a také daňové přínosy do městské pokladny. Zároveň dojde ke snížení nezaměstnanosti, kdy vzniknou 2 nová pracovní místa.

Multiplikační efekty

Za multiplikační efekty projektu lze označit v první řadě zlepšení podmínek pro podnikání v Mostě, protože z realizace projektu budou mít prospěch rovněž podnikatelé, kteří se zabývají prodejem, pohostinstvím, obchodem a jinými službami, jež jsou využívány turisty a návštěvníky města. Současně bude zlepšena nabídka pracovních příležitostí, což může vést i ke zvýšení životní úrovně obyvatel města a celého regionu. Vzhledem ke skutečnosti, že míra nezaměstnanosti v této lokalitě pravidelně dosahuje nejvyšších hodnot, každé nové pracovní místo zde hraje velkou roli.

5.6. Monitorovací indikátory

Pro projekt „Zvýšení kapacity Penzionu Matylda“ byly v souladu s metodikou ROP NUTS II SZ zvoleny následující indikátory.

5.6.1. Indikátory automatické

Počet podpořených projektů zaměřených na rozvoj cestovního ruchu v Ústeckém kraji

Dosud byl podpořen jeden projekt, který je zaměřen na zmiňovanou oblast podpory. Předkládaný projekt naplňuje veškerá kritéria ROP NUTS II SZ.

5.6.2. Indikátory povinné

Počet nově vybudovaných nebo zrekonstruovaných lůžek v Ústeckém kraji

Realizací projektu vznikne ve vestavbě a nástavbě půdních prostor 11 nových lůžek ve 4 pokojích. Kapacita Penzionu Matylda se tak ze stávajících 21 lůžek rozšíří na celkových 32 lůžek. Nová lůžka budou výstupem druhé etapy. Termín naplnění tohoto monitorovacího indikátoru tedy vychází na závěr druhé etapy, resp. ukončení projektu.

Využití kapacity ubytovacích zařízení

I po zvýšení kapacity penzionu se předpokládá plné využití nabídky ubytování v letních měsících. V období mimo hlavní sezónu sice pravděpodobně nedojde k plnému obsazení, avšak oproti předcházejícím letům se očekává vyšší příval hostů. To lze přisuzovat celkové rekultivaci krajiny a její proměně v rekreační zónu na okraji města a v neposlední řadě též stále se rozvíjejícím zábavním a kulturním aktivitám, které nabízí město Most. Po uskutečnění projektu se předpokládá využití ubytovacích kapacit penzionu v průměru minimálně z 89 %.

Počet vytvořených pracovních míst

V důsledku rozšíření služeb penzionu vzniknou 2 nová pracovní místa, a to na pozici pokojské a recepční, která rozšíří stávající počet stálých zaměstnanců z šesti na osm. Vytvořena budou ihned po uvedení zrekonstruovaného objektu do provozu, tedy po kolaudaci stavby bezprostředně po ukončení projektu.

5.6.3. Indikátory doplňkové

Počet zapojených partnerů

Předkládaný projekt má celkem 2 partnery, se kterými byla uzavřena partnerská dohoda. Ty se budou podílet zejména na zajištění udržitelnosti a publicity projektu (v souladu s pravidly ROP SZ po dobu minimálně 5 let od ukončení projektu) anebo na pomoci při využívání nabídky ubytovacích kapacit.

Jde o následující subjekty:

Raprint⁸⁹

Jedná se o reklamní agenturu, jež se zabývá výrobou reklamy ve všech jejích podobách. Společnost nabízí služby svého grafického studia, vlastní ofsetovou tiskárnu, plotterové studio a zabývá se jak digitálním tiskem a sítotiskem, tak i nově pořízeným tampónovým tiskem. S reklamní agenturou Raprint má žadatel velmi kladné zkušenosti, kdy se v minulých letech podílela na výrobě jeho reklamních předmětů a jiných materiálů.

Tento partner v rámci projektu zajistí:

- ✓ tisk vizitek, pohlednic a propagačních materiálů penzionu
- ✓ výrobu informační tabule, jež bude umístěna na strategicky vhodném místě dostupném široké veřejnosti
- ✓ zhotovení orientačního a informačního systému, který bude směřovat návštěvníky k poskytované službě

Centrum rozvoje turismu Most⁹⁰

Jde o agenturu zabývající se rozvojem cestovního ruchu v severozápadním regionu. Penzion Matylda s touto společností spolupracuje již po řadu let, kdy napomáhá zvyšovat návštěvnost penzionu prostřednictvím odkazu na vlastních internetových stránkách, které doporučují ubytovací, stravovací, sportovní, kulturní, zábavní či jiná místa v našem okolí.

V rámci předkládaného projektu se tento partner zavazuje k:

- ✓ pomoci zvyšovat návštěvnost penzionu doporučením na informačním serveru
- ✓ distribuci propagačních materiálů penzionu na svých a spřátelených pobočkách

5.7. Finanční plán

Vzhledem ke svému charakteru a zaměření spočívajícího v modernizaci a rekonstrukci ubytovacího zařízení lze jednoznačně konstatovat, že předkládaný projekt zakládá veřejnou podporu. Současně s ohledem na skutečnost, že žadatelem je malý podnik, výše podpory alokované ze strukturálních fondů Evropské unie může dosahovat maximálně 60 % celkových způsobilých nákladů. Do nezpůsobilých výdajů tohoto projektu

⁸⁹ www.raprint.cz (16.3.2012)

⁹⁰ www.imostecko.cz (16.3.2012)

spadají náklady na publicitu a DPH. Všechny ostatní uvedené náklady jsou tak v souladu s pravidly ROP SZ způsobilé.

Veškeré nezpůsobilé výdaje spolu se zbylými 40 % způsobilých výdajů bude hradit žadatel z vlastních zdrojů. Zde je na místě připomenout, že žadatel je plátcem DPH. Může si tak částku odpovídající 20 % DPH ve výši 1 378 354,- Kč uplatnit u příslušného finančního úřadu. V konečném důsledku bude vlastní podíl žadatele o tuto částku nižší. Celkovou strukturu financování zachycuje následující tabulka.

Celkový rozpočet projektu	8 270 125,- Kč
Dotace (60 % způsobilých výdajů)	4 075 063,- Kč
Podíl žadatele (40 % způsobilých výdajů + 100 % nezpůsobilých výdajů)	4 195 062,- Kč

Vzhledem k podmínkám ROP NUTS II Severozápad, na jejichž základě je dotace vyplácena vždy až po ukončení celého projektu, respektive jednotlivých etap, bude muset žadatel zajistit předfinancování projektu z vlastních zdrojů, a to v plné výši. Z účtu řídicího orgánu ROP SZ bude výplata dotace provedena do 50 dnů ode dne předložení úplné a bezchybné žádosti o platbu podané spolu s monitorovací zprávou.

5.8. SWOT analýza

Nadcházející kapitola podává obraz o slabých a silných stránkách Penzionu Matylda. Zachycuje též příležitosti k jeho dalšímu rozvoji a také rizika, která by mohla limitovat jeho efektivní fungování.

5.8.1. Silné a slabé stránky penzionu

☺ Silné stránky	☹ Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Strategicky výhodná poloha penzionu ⇒ Malebný vzhled penzionu ⇒ Klidné prostředí vhodné pro relaxaci ⇒ Dobré jméno penzionu mezi stálými hosty ⇒ Okruh pro cyklisty a in-line bruslaře bezprostředně před budovou penzionu ⇒ Pěkný výhled do krajiny prakticky ze všech pokojů ⇒ Pěkný výhled na hrad Hněvín z terasy restaurace ⇒ Nedaleké nově napuštěné jezero, které svou rozlohou nemá v regionu konkurenci ⇒ Hipodrom a autodrom na dosah objektu ⇒ Technický potenciál pro rozšíření nabídky služeb penzionu	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Možný hluk z nedalekého autodromu ⇒ Stávající nedostatečné značení penzionu ⇒ Nedostatečná kapacita penzionu v letní sezóně ⇒ Vzhled a vybavení restaurace ⇒ Vzhled a vybavení chodeb ⇒ Velikost a vzhled recepce a přijímající části objektu

5.8.2. Služby penzionu

☺ Silné stránky	☹ Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Nově vybudovaný výtah umožňující přístup osobám se sníženou pohyblivostí ⇒ Solárium a sauna v suterénu objektu ⇒ Vlastní prádelna a žehlárna ⇒ Bohaté snídaně formou švédských stolů ⇒ Kvalita a chuť nabízených pokrmů ⇒ Jazyková vybavenost personálu ⇒ Individuální přístup k hotelovým hostům ⇒ Rodinná atmosféra	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Omezený provoz recepce ⇒ Neexistence posilovny ⇒ Neexistence bezpečnostního zámkového systému ⇒ Neexistence internetového připojení na pokojích ⇒ Neexistence kontroly kamerovým systémem ⇒ Neexistence jednací místnosti

<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Vlastní parkovací místa ⇒ Čistota pokojů ⇒ Cenové rozdělení pokojů 	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Zastaralé vybavení některých pokojů
--	---

5.8.3. Příležitosti a rizika penzionu

😊 Příležitosti	☹ Rizika
<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Možnost rozšíření ubytovací kapacity v půdních prostorech ⇒ Modernizace vybavení pokojů a restaurace ⇒ Rekonstrukce chodeb a přijímací části budovy včetně recepce ⇒ Možnost rozšíření dětského hřiště ⇒ Možnost využití prostoru kolem penzionu k dalšímu rozšíření objektu ⇒ Zprovoznění internetu na pokojích ⇒ Využití poptávky po kvalitním ubytování v klidné části města ⇒ Značení penzionu ⇒ Vybudování posilovny 	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Konkurence nově zrekonstruovaných ubytovacích zařízení v regionu ⇒ Získávání kvalitních a loajálních zaměstnanců ⇒ Rostoucí mzdové náklady ⇒ Daňová politika státu ⇒ Celosvětová ekonomická krize ⇒ Tlak na vyšší kvalitu a nižší ceny ⇒ Rychlá opotřebovanost vybavení ⇒ Zvyšování cen energií ⇒ Možný zákaz vjezdu do rekreační zóny

5.9. Závěrečné zhodnocení projektu

Při pohledu na projekt s názvem „Zvýšení kapacity Penzionu Matylda“ lze konstatovat, že žadatel splnil veškeré předpoklady pro jeho úspěšnou realizaci. Splňuje nejen vymezené požadavky na právní subjektivitu žadatele a příslušné zaměření jeho podnikání, ale osvědčil se i z hlediska nutného finančního zdraví, které zaručuje, že po finanční stránce bude projekt proveditelný a jeho výstupy budou po stanovenou dobu udržitelné. Ve sledovaném období projekt dosahuje kladných hotovostních toků. Vytváří tak dostatečné množství financí potřebných pro svůj provoz, údržbu a také opravy.

Při vypracovávání projektové dokumentace bylo plně přihlédnuto ke všem podmínkám a požadavkům Regionálního operačního programu NUTS II Severozápad. Zároveň veškeré efekty, aktivity, cíle a výstupy předkládaného projektu korespondují s cíli a prioritami relevantních programových strategických dokumentů na regionální, národní i nadnárodní úrovni.

S ohledem na stále se rozvíjející odpočinkovou a zároveň sportovní vyžití nabízející část města, která je velmi oblíbená a každoročně přitahuje více návštěvníků, můžeme projekt bez pochyb považovat za velmi perspektivní. Jeho uskutečnění přinese zkvalitnění nabídky turistických služeb, což příznivě ovlivní hospodářský a sociální rozvoj celého severozápadního regionu a současně se zvýší konkurenceschopnost města Mostu v oblasti cestovního ruchu.

Na závěr je nutno podotknout, že projekt je s přihlédnutím k finančním, provozním, technickým a legislativním rizikům proveditelný a je tak možné jej doporučit k realizaci a spolufinancování ze strukturálních fondů Evropské unie.

ZÁVĚR

Regionální a strukturální politika představuje jednu z nejvýznamnějších činností vyvíjenou v rámci Evropské unie, která se orientuje především na zamezování vzniku a zvyšování diferencí mezi jednotlivými regiony. Je odrazem solidarity členských států, kdy země s vyspělou ekonomikou přispívají na rozvoj slabším státům, aby tak napomohly vyrovnání rozdílů nejen na regionální úrovni, ale také na úrovni národní a mezinárodní. Zároveň je nezbytné respektovat skutečnost, že se jedná o činnost, která v žádném případě nemá nahrazovat národní regionální politiky, nýbrž tyto efektivně doplňovat.

Zvýšená potřeba realizace regionální a strukturální politiky vyvstala s postupným rozšiřováním Evropského společenství, kdy se územní disparity čím dál tím více prohlubovaly. S ohledem na zásadu solidarity a soudržnosti tak bylo třeba vzniklé rozdíly v životní úrovni mezi jednotlivými oblastmi řešit. Není proto divu, že ve stávajícím programovém období let 2007 – 2013 bude na regionální a strukturální politiku alokováno zcela rekordní množství finančních prostředků, kdy celková částka přesáhne třetinu rozpočtu Evropské unie. Konkrétně pro Českou republiku je na politiku soudržnosti vyčleněno 688 miliard korun českých, což představuje zhruba dvě třetiny ročního státního rozpočtu ČR. Za hlavní nástroje uskutečňování této politiky jsou považovány zejména Kohezní fond a dva strukturální fondy, kterými jsou Evropský fond regionálního rozvoje a Evropský sociální fond.

K tomu, aby členský stát mohl čerpat finanční pomoc z unijních fondů, je nezbytně nutné, aby si vytvořil požadovanou soustavu strategicky orientovaných programových dokumentů, o jejichž konečném schválení rozhoduje Evropská komise. Z pohledu konkrétních žadatelů o dotaci a realizátorů projektů jsou pak nejvýznamnějšími strategickými dokumenty jednotlivé operační programy. Většina podstatných problémů, které sužují daný region soudržnosti je zahrnuta v globálních a specifických cílech příslušného regionálního operačního programu, které taktéž reagují na rozvojový potenciál a možná rizika určitého území. Na základě těchto cílů jsou pak formulovány jednotlivé prioritní osy programu a jejich oblasti podpory. Projekty, které splňují veškeré požadavky a náležitosti vymezené v těchto strategických dokumentech a příslušných výzvách k předkládání žádostí o podporu pak mohou být vybrány pro přidělení evropské dotace.

Promyšlený systém konkrétních projektů včetně jejich následného vyhodnocování umožňuje nenásilné uplatnění řady nejdůležitějších principů strukturální politiky Evropské unie. Především jde o důsledné dodržování principu programování. Pokud předložený projekt nemá plnou oporu ve dříve přijatém operačním programu, nemá prakticky žádnou šanci pro spolufinancování z unijních fondů. Tím je zabezpečeno nezbytné respektování dlouhodobých programů a zároveň též koncentrace finančních prostředků na žádoucí cíle. Zcela principiálně zde vystupuje princip subsidiarity. Zpracovatelem projektu může být pouze subjekt, který vyprojektovaný záměr sám realizuje nebo alespoň plně zodpovídá za jeho budoucí využití. S ohledem na skutečnost, že se projekty připravují a realizují v bezprostřední vazbě na příslušné právnické osoby nebo i konkrétní podnikatelské jedince, dostává celý tento systém velmi širokou základnu a nabývá tak výrazného demokratického charakteru.

Mimořádně velký význam tvorby a uplatňování rozvojových dokumentů spolufinancovaných z prostředků EU se ukazuje zejména v oblasti monitorování a hodnocení. Tím, že pro celou tuto oblast jsou zpracovatelům projektů navrženy a v dalším posuzování důsledně využívány uzavřené soubory indikátorů, je zde vytvořena velice dobrá možnost vzájemné srovnatelnosti jednotlivých projektů i jejich výsledků. Za velmi přínosné lze považovat prodloužení tohoto monitorování a hodnocení do prvních let provozu získaných zařízení nebo fungování nastolených nových vztahů. Takovýto přístup byl dosud v naší republice často pomíjen, kvůli čemuž tu kupříkladu nebyla možnost vyčíslení přínosů z investic dotovaných z předvstupních fondů EU.

Vzhledem ke skutečnosti, že z unijních fondů je možné čerpat jen omezené množství finančních prostředků, je třeba mít na paměti, že ani perfektně zpracovaná žádost není zárukou pro přidělení dotace. Hodnocení projektových žádostí podléhá mnoha kritériím a k financování mohou být vybrány zpravidla jen ty nejlepší. V tomto ohledu je nutno zdůraznit, že každý projekt musí bezpodmínečně splňovat veškeré obsahové i formální náležitosti, jeho cíle musí být jasně formulovány a monitorovací indikátory dostatečně zdůvodněny, jinak bude z posuzování jeho hodnotiteli bez milosti vyřazen. Zamítnutí žádosti konkrétního žadatele však neznamená úplný konec předkládaného projektu, protože je možné, aby se tento dokument stal podkladem pro zpracování nové žádosti o dotaci, která může lépe korespondovat s požadavky stanovenými v příslušné výzvě k předkládání žádostí.

Nejzávažnějším a zároveň nejdiskutovanějším problémem posledních dnů, jenž se týká čerpání podpory z evropských fondů, je snaha na poslední chvíli vyčerpat všechny prostředky, které má Česká republika k dispozici. To se prokazatelně podepisuje na kvalitě projektů. Jejich předkladatelé žádají o podporu na cokoli, za co jde peníze utratit, a to pokud možno rychle. Avšak kvalitní a efektivní projekt není možné zpracovat v tak krátkém termínu, jak si někteří představují. Přitom hrozí, že peníze za špatně připravené nebo předražené projekty by nakonec Evropská komise mohla odmítnout proplatit. Potíže takto vzniklé nejen zbytečně diskreditují celý komplex vztahů mezi státem, respektive jeho občany, a administrativou Evropské unie, ale především mohou způsobit obtížně řešitelné problémy na straně přímého investora.

Tato diplomová práce mi byla opravdu velkým přínosem. V první řadě mi napomohla proniknout do problematiky čerpání dotací ze systému Evropské unie, která je v současnosti velmi aktuální. Získala jsem tak nejen teoretické znalosti, ale i praktické zkušenosti, kdy mi v závěru práce bylo umožněno vyzkoušet si roli zpracovatele projektu, jenž by mohl být v rámci Regionálního operačního programu NUTS II Severozápad předmětem financování ze strukturálních fondů. Zároveň mi byla dána příležitost lépe poznat a prezentovat region, v němž jsem se narodila.

RESUMÉ

Regional and structural policy performs a significant part of general policy of the European Union. It may be considered as reflection of solidarity among member states of the European Union when states with high economic potential contribute to weaker countries in order to equilibrate the disparities between living standards in different areas at regional level as well as at national level. This is how the European Union attempts to create comparable conditions in economically disadvantaged and stagnant regions.

Current programme period concerning years 2007 – 2013 had been preceded by the reform of regional and structural politics for reasons of efforts to heighten efficiency in taking advantage of financial help. Reduction of number of structural funds from four to two is significant change. Thus only the European Regional Development Fund and the European Social Fund remain. Another important change was done in number of Targets: it was decreased from three to two. This change also caused reduction in number of Initiatives from four to one, which became for this programme period third Target. Amount of key preferences as well as amount of financial instruments was diminished for programme period 2007 – 2013.

European system subsidizes attentively chosen and analysed projects that satisfy all requirements and terms defined in particular operational programmes as well as in relevant announcements published on the internet web pages. It is necessary to bear in mind that financial help of structural funds should not work as last rescue of a certain subject. That is also reason why an applicant for support from European fund is “tested” from the point of economical health view, when his or her enterprise activity is assessed usually in two previous years.

It should be emphasize that not even a perfectly elaborated application for subsidy must be necessarily selected as the convenient project for financing, which is caused by broad list of parameters and limited amount of financial instruments of structural funds that are intended to limited number of projects, generally to the best ones.

The biggest and also the most discussing topic these days is the problem of making use of all European resources. That is the reason why the quality of most projects declined in spite of the risk that the European Commission need not refund expenses of a certain projekt. Currently European Union temporary stopped payments for Czech Republic because of huge mistakes in Czech operational programmes and also several projekts.

I consider this work to be a great contribution to me. Especially the final part in which I could apply gained theoretical knowledge in processing my own project. I would just mention that most of information included in my model project is fictitious and created for needs of my thesis only.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- 📖 Marek, D., Kantor, T., Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie, 1. vydání, Brno, Barrister & Principal, 2007
- 📖 Budík, J., Evropské strukturální fondy a jejich využívání, 1. vydání, Praha, Vysoká škola finanční a správní, o.p.s., v edici EUPRESS, 2009
- 📖 Boháčková, I., Hrabánková, M., Strukturální politika Evropské unie, 1. vydání, Praha, C.H.Beck, 2009
- 📖 Vilamová, Š., Jak získat finanční zdroje Evropské unie, 1. vydání, Praha, GRADA Publishing, a.s., 2004
- 📖 Vilamová, Š., Čerpáme finanční zdroje Evropské unie, praktický průvodce, 1. vydání, Praha, GRADA Publishing, a.s., 2005
- 📖 Wokoun, R., Malinovský, J., Damborský, M., Blažek, J. a kolektiv autorů, Regionální rozvoj (Východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování), Praha, Linde Praha, a.s., 2008
- 📖 Radka Matějovičová, Bakalářská práce, Možnosti využití prostředků z ERDF pro podporu rozvoje malého a středního podnikání v Ústeckém kraji, Západočeská univerzita v Plzni, fakulta právnická, katedra veřejné správy, Plzeň, 2010
- 📖 Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, Abeceda fondů Evropské unie 2007 – 2013, Praha, MMR ČR, 2008
- 📖 Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR, Průvodce podnikatele operačním programem Podnikání a inovace, Praha, MPO ČR, 2007
- 📖 Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, Fondy EU: Glosář základních pojmů, Praha, MMR ČR, 2005
- 📖 Regionální rada regionu soudržnosti Severozápad, Výroční zpráva ROP regionu soudržnosti Severozápad za rok 2010, Regionální rada regionu soudržnosti SZ, 2011
- 📖 Regionální rada regionu soudržnosti Severozápad, Regionální operační program NUTS II Severozápad pro období 2007 – 2013, Prováděcí dokument, Regionální rada regionu soudržnosti SZ, 2010
- 📖 Regionální rada regionu soudržnosti Severozápad, ROP Severozápad, Podpořené projekty 2007 – 2009, Regionální rada regionu soudržnosti SZ, 2009

- 📖 Regionální rada regionu soudržnosti Severozápad, „Vize přestane být snem“ - Regionální operační program regionu soudržnosti Severozápad pro období 2007 – 2013, Regionální rada regionu soudržnosti SZ, 2008
- 📖 Regionální rada regionu soudržnosti Severozápad, Příručka pro žadatele, Regionální rada regionu soudržnosti SZ, 2011
- 📖 Centrum pro regionální rozvoj České republiky, Projektový management – od nápadu k realizaci aneb jak připravit a řídit projekt „v kostce“, Centrum pro regionální rozvoj ČR, 2008

📖 Internetové stránky:

- www.strukturalni-fondy.cz
- <http://ec.europa.eu>
- www.businessinfo.cz
- www.nuts2severozapad.cz
- www.foto.mapy.cz
- www.mapy.cz
- www.czso.cz
- www.raprint.cz
- www.imostecko.cz
- www.horydoly.cz
- www.město-most.cz

📖 Právní předpisy:

- Smlouva o fungování Evropské unie
- Smlouva o Evropské unii
- Jednotný evropský akt
- Smlouva o založení Evropského hospodářského společenství
- Nařízení Rady (EHS) č. 724/1975 z 18. března 1975 o zřízení Evropského fondu regionálního rozvoje
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1080/2006 ze dne 5. července 2006 o Evropském fondu regionálního rozvoje a o zrušení nařízení č. 1783/1999
- Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 ze dne 11. července 2006 o obecných ustanoveních o Evropském fondu regionálního rozvoje, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení Nařízení Rady (ES) č. 1260/1999

PŘÍLOHY

Příloha č. 1

Porovnání Cílů a finančních nástrojů jednotlivých programových období

2000 - 2006		2007 - 2013	
Cíle	Finanční nástroj	Cíle	Finanční nástroj
Soudržnost	Fond soudržnosti		
Cíl 1	ERDF, ESF, EAGGF – orientační sekce, FIFG	Konvergence	Fond soudržnosti, ERDF, ESF
Cíl 2	ERDF, ESF	Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	ERDF, ESF
Cíl 3	ESF		
INTERREG	ERDF	Evropská územní spolupráce	ERDF
URBAN	ERDF		
EQUAL	ESF		
LEADER+	EAGGF – orientační sekce		
Rozvoj venkova a restrukturalizace rybolovu mimo rámec Cíle 1	EAGGF – záruční sekce, FIFG	Problematika rozvoje venkova a rybolovu není nadále součástí politiky soudržnosti, ale řadí se pod Společnou zemědělskou politiku	
9 cílů a iniciativ	6 finančních nástrojů	3 cíle	3 finanční nástroje

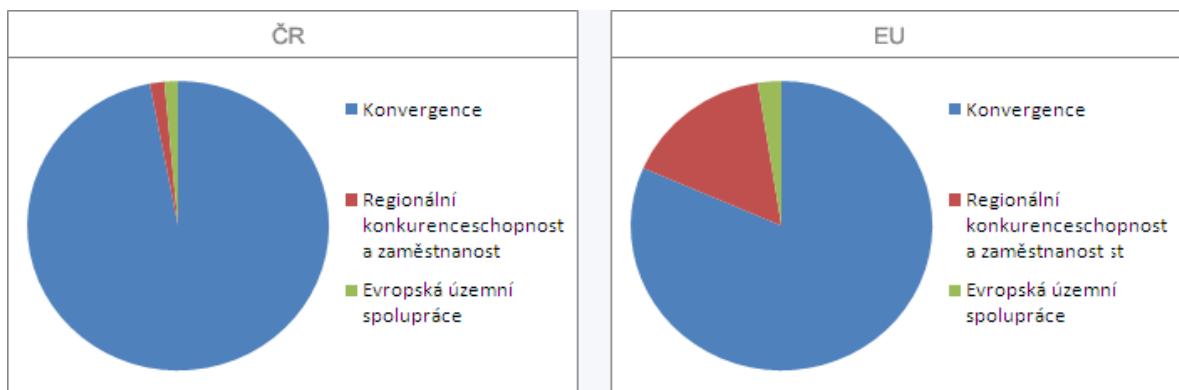
*Zdroj: Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky, Abeceda fondů
Evropské unie 2007 – 2013, MMR ČR, 2008, s. 4*

Použité zkratky:

EAGGF	Evropský zemědělský orientační a záruční fond
ERDF	Evropský fond regionálního rozvoje
ESF	Evropský sociální fond
FIFG	Finanční nástroj pro řízení rybolovu

Příloha č. 2

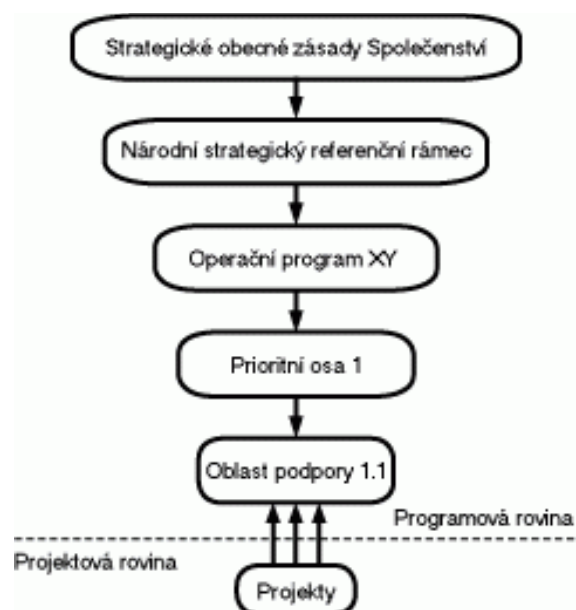
Rozdělení prostředků fondů EU mezi schválené Cíle v programovém období 2007 – 2013

Zdroj: www.strukturalni-fondy.cz (dne 18.2.2012)

Příloha č. 3

Schéma strategických programových dokumentů

Zdroj: www.strukturalni-fondy.cz (dne 14.2.2012)

Příloha č. 4

Operační programy v programovém období 2007 – 2013

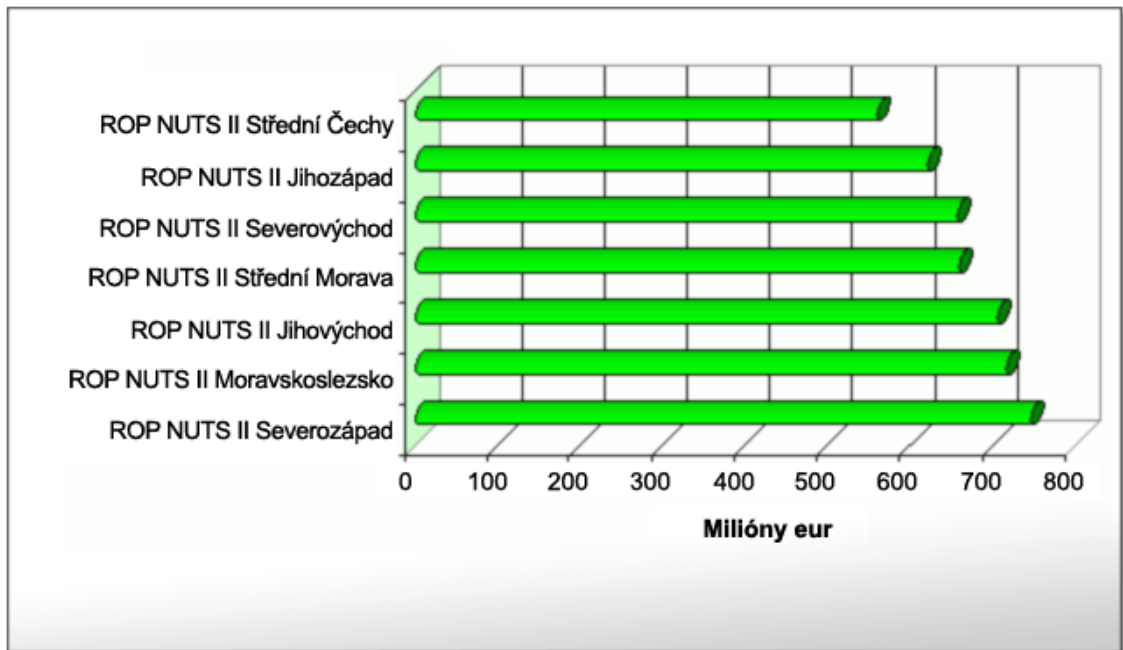
Operační programy na období 2007 – 2013		Přidělená finanční částka
Tématické OP	OP Podnikání a inovace	21 300,3 mil. EUR
	OP Doprava	
	OP Životní prostředí	
	OP Lidské zdroje a zaměstnanost	
	OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost	
	OP Výzkum a vývoj pro inovace	
	Integrovaný operační program	
	OP Technická pomoc	
Regionální OP (ROP)	ROP NUTS 2 Jihovýchod	4 659 mil. EUR
	ROP NUTS 2 Jihozápad	
	ROP NUTS 2 Moravskoslezsko	
	ROP NUTS 2 Severovýchod	
	ROP NUTS 2 Severozápad	
	ROP NUTS 2 Střední Čechy	
	ROP NUTS 2 Střední Morava	
OP – Praha	OP Praha Konkurenceschopnost	343,3 mil. EUR
	OP Praha Adaptabilita	
Evropská územní spolupráce	OP Mezuregionální spolupráce	1 442,4 mil. EUR
	OP Nadnárodní spolupráce	
	OP Přeshraniční spolupráce ČR-Bavorsko	
	OP Přeshraniční spolupráce ČR-Polsko	
	OP Přeshraniční spolupráce ČR-Rakousko	
	OP Přeshraniční spolupráce ČR-Sasko	
	OP Přeshraniční spolupráce ČR-Slovensko	
	INTERACT II	

Zdroj: Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky, Abeceda fondů

Evropské unie 2007 – 2013, MMR ČR, 2008, s. 9

Příloha č. 5

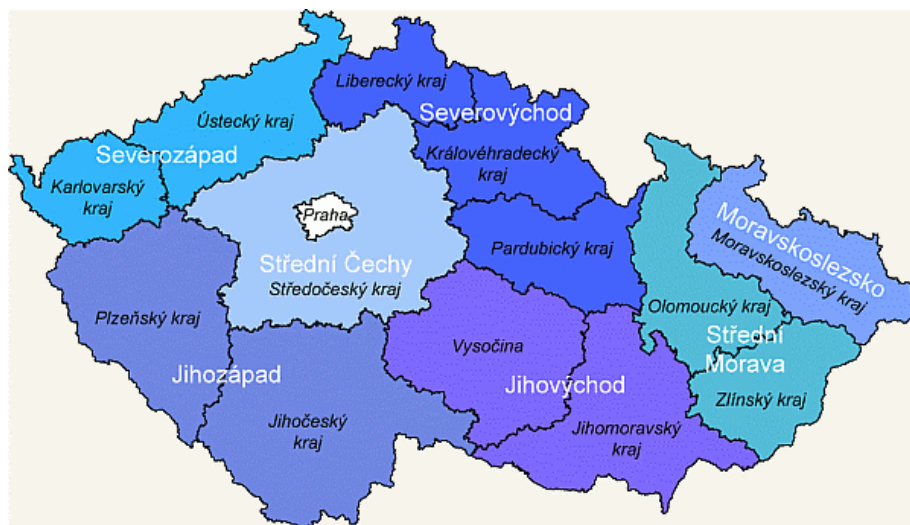
Alokace prostředků z fondů EU v ČR pro ROP v cíli Konvergence

Zdroj: www.strukturalni-fondy.cz (dne 18.2.2012)

Příloha č. 6

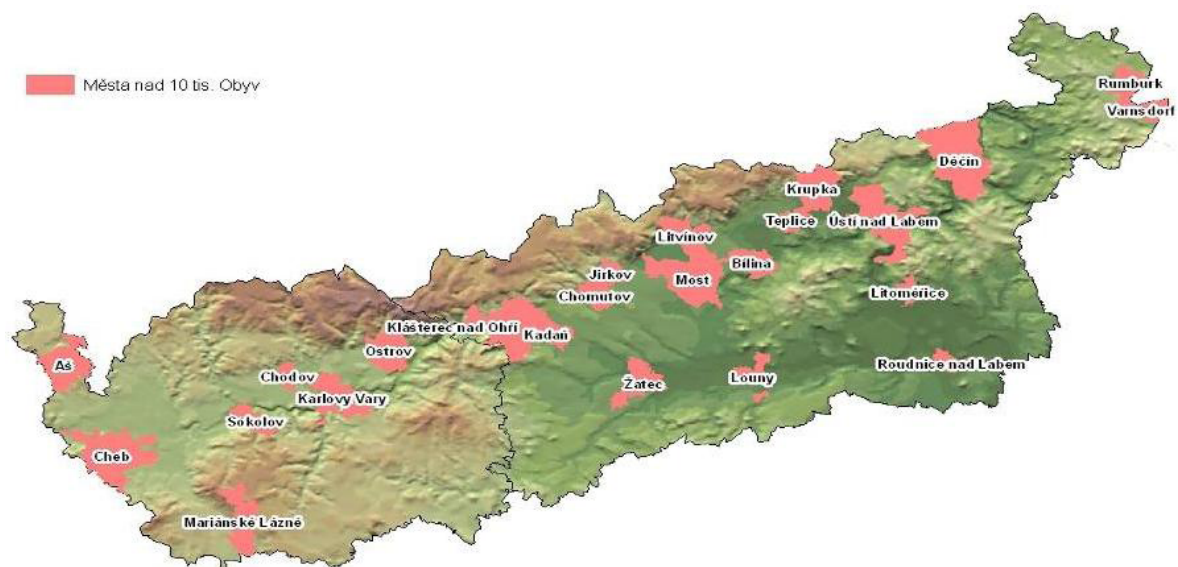
Regiony soudržnosti

Zdroj: www.strukturalni-fondy.cz (dne 2.3.2012)

Příloha č. 7

Přehled vybraných měst v regionu soudržnosti Severozápad dle počtu obyvatel

Zdroj: Regionální rada regionu soudržnosti Severozápad, Výroční zpráva ROP regionu soudržnosti Severozápad za rok 2010, Regionální rada regionu soudržnosti SZ, 2011, s. 13

Příloha č. 8

Procentuální finanční alokace do jednotlivých oblastí podpory ROP SZ

Prioritní osa	Oblast podpory	Podíl prioritní osy na ROP	Podíl oblasti podpory na prioritní ose	Podíl oblasti podpory na ROP
PO 1 Regenerace a rozvoj měst	1.1 Podpora rozvojových pólů regionu	39,86 %	42,95 %	17,11 %
	1.2 Podpora revitalizace a regenerace středních a malých měst		26,01 %	10,37 %
	1.3 Infrastruktura v oblasti rozvoje lidských zdrojů		31,04 %	12,38 %
PO 2 Integrovaná podpora místního rozvoje	2.1 Budování kapacity pro místní rozvoj, informovanost a osvěta veřejnosti	4,36 %	10 %	0,44 %
	2.2 Investice pro zlepšení fyzické infrastruktury		90 %	3,92 %
PO 3 Dostupnost a dopravní obslužnost	3.1 Rozvoj dopravní infrastruktury regionálního a nadregionálního významu	33,96 %	68,55 %	23,28 %
	3.2 Rozvoj dopravní obslužnosti regionu		31,45 %	10,68 %
PO 4 Udržitelný rozvoj cestovního ruchu	4.1 Budování a rozvoj atraktivit a infrastruktury ČR	19,12 %	62,51 %	11,95 %
	4.2 Zlepšování kvality a nabídky ubytovacích a stravovacích zařízení		30,49 %	5,83 %
	4.3 Podpora marketingu a tvorby a rozvoje produktů cestovního ruchu		7 %	1,34 %
PO 5 Technická asistence	5.1 Podpora implementace ROP NUTS 2 Severozápad	2,70 %	78 %	2,11 %
	5.2 Podpora rozvoje absorpční kapacity a publicity		22 %	0,59 %

Zdroj: Regionální rada regionu soudržnosti Severozápad, Výroční zpráva ROP regionu soudržnosti Severozápad za rok 2010, Regionální rada regionu soudržnosti SZ, 2011, s. 17

Příloha č. 9

Globální a operační cíle oblastí podpory Prioritní osy 1

Oblast podpory	Globální cíl	Operační cíle
1.1 Podpora rozvojových pólů regionu	Podpora vyváženého ekonomického a společenského rozvoje velkých měst – rozvojových pólů regionu	Regenerace, revitalizace a zatraktivnění městských částí, areálů a objektů vedoucí k jejich oživení a znovuvyužití
		Regenerace a revitalizace brownfields*, včetně související infrastruktury
		Zvýšení kvality života obyvatel velkých měst
		Zvýšení atraktivity velkých měst pro návštěvníky a investory
1.2 Podpora revitalizace a regenerace středních a malých měst	Podpora ekonomického a společenského rozvoje středních a malých měst	Regenerace, revitalizace a zatraktivnění městských částí, areálů a objektů vedoucí k jejich oživení a znovuvyužití
		Regenerace a revitalizace brownfields ⁹¹ , včetně související infrastruktury
		Zvýšení kvality života obyvatel středních a malých měst
		Zvýšení atraktivity středních a malých měst pro návštěvníky a investory
1.3 Infrastruktura v oblasti rozvoje lidských zdrojů	Zkvalitnění infrastruktury regionálního významu pro rozvoj vzdělávání, sociální péče a zdravotnictví	Kvalitní, moderní a dobře vybavená infrastruktura pro vzdělávání s regionálním významem
		Kvalitní, moderní a dobře dostupná infrastruktura pro sociální péči s regionálním významem
		Kvalitní a moderní Infrastruktura pro zdravotnictví s regionálním významem vybavená novými technologiemi

Zdroj: Regionální rada regionu soudržnosti Severozápad, Regionální operační program NUTS II Severozápad pro období 2007 – 2013, Prováděcí dokument, Regionální rada regionu soudržnosti SZ, 2010, s. 37, 47, 53

⁹¹ Nemovitost, která je opuštěná nebo nedostatečně využita, je zanedbaná a může být i kontaminovaná. Vznikla jako pozůstatek armádních, průmyslových, těžebních, zemědělských, dopravních či jiných aktivit.

Příloha č. 10

Globální a operační cíle oblastí podpory Prioritní osy 2

Oblast podpory	Globální cíl	Operační cíle
2.1 Budování kapacity pro místní rozvoj, informovanost a osvěta veřejnosti	Zvýšení připravenosti místních komunit realizovat rozvojové projekty	Zvýšení informovanosti veřejnosti o projektovém financování místního rozvoje ze strukturálních fondů EU
		Podpora přípravy kvalitních projektů a souvisejících projektových dokumentací
		Aktivizace místních komunit při přípravě a realizaci projektů
2.2 Investice pro zlepšení fyzické infrastruktury	Zvýšení kvality veřejné infrastruktury a kvality prostředí pro život obyvatel	Regenerace a revitalizace částí obcí včetně kvalitní, dobře vybavené a dostupné infrastruktury pro občanskou vybavenost, kulturní a komunitní život
		Modernizace a rekonstrukce infrastruktury pro vzdělávání, sociální péči a zdravotnictví
		Rekonstrukce a regenerace infrastruktury pro hospodářský rozvoj

Zdroj: Regionální rada regionu soudržnosti Severozápad, Regionální operační program NUTS II Severozápad pro období 2007 – 2013, Prováděcí dokument, Regionální rada regionu soudržnosti SZ, 2010, s. 59, 63

Příloha č. 11

Globální a operační cíle oblastí podpory Prioritní osy 3

Oblast podpory	Globální cíl	Operační cíle
3.1 Rozvoj dopravní infrastruktury regionálního a nadregionálního významu	Modernizace dopravní infrastruktury zajistit kvalitní dopravní spojení uvnitř regionu i jeho napojení na evropské dopravní síť	Kvalitní a efektivní vnitřní propojení center regionu v páteřních dopravních osách
		Kvalitní dopravní napojení regionu na nadřazenou silniční síť
		Zvýšení kvality letecké dopravy rozvojem dotčené infrastruktury
		Využití potenciálu labské vodní cesty
3.2 Rozvoj dopravní obslužnosti regionu	Zajistit kvalitní standard dopravní obslužnosti v regionu modernizací doprovodné infrastruktury a integrací jednotlivých druhů dopravy šetrných k životnímu prostředí	Zvýšení atraktivity veřejné hromadné dopravy v regionu
		Zavádění a postupné zlepšování ekologizace ve veřejné dopravě
		Zlepšení dopravní dostupnosti veřejnou dopravou v regionu pro všechny skupiny obyvatel

Zdroj: Regionální rada regionu soudržnosti Severozápad, Regionální operační program NUTS II Severozápad pro období 2007 – 2013, Prováděcí dokument, Regionální rada regionu soudržnosti SZ, 2010, s. 70, 73, 74

Příloha č. 12

Globální a operační cíle oblastí podpory Prioritní osy 4

Oblast podpory	Globální cíl	Operační cíle
4.1 Budování a rozvoj atraktivit a infrastruktury	Kvalitní infrastruktura pro rozvoj cestovního ruchu v regionu	Rozvinutá základní a doprovodná infrastruktura pro turistiku
		Dobrá dostupnost a efektivní využití místních atraktivit pro rozvoj cestovního ruchu
		Rozvinutá infrastruktura pro rozvoj lázeňství v regionu
4.2 Zlepšení nabídky a kvality ubytovacích a stravovacích kapacit	Vysoká kvalita a dostačující kapacita ubytovacích a stravovacích zařízení pro rozvoj cestovního ruchu v regionu	Pestrá a vyvážená nabídka ubytovacích a stravovacích zařízení v regionu odpovídající poptávce
		Dostatečné zázemí doprovodné infrastruktury k ubytovacím zařízením umožňující celoroční využití potenciálu cestovního ruchu pro rozvoj regionu
4.3 Podpora marketingu a tvorby a rozvoje produktů cestovního ruchu	Trvalý zájem a dostatečná informovanost turistů o regionu	Široké fungující partnerství mezi subjekty cestovního ruchu v regionu
		Komplexní rezervační a informační systémy cestovního ruchu
		Efektivní koordinace cestovního ruchu prostřednictvím jednotných mechanismů a účinného marketingu
		Rozvoj nových produktů a programů cestovního ruchu včetně dostatečného personálního zázemí

Zdroj: Regionální rada regionu soudržnosti Severozápad, Regionální operační program

NUTS II Severozápad pro období 2007 – 2013, Prováděcí dokument,

Regionální rada regionu soudržnosti SZ, 2010, s. 79, 83, 88

Příloha č. 13

Globální a operační cíle oblastí podpory Prioritní osy 5

Oblast podpory	Globální cíl	Operační cíle
5.1 Podpora implementace ROP SZ	Efektivní a účelná realizace ROP SZ s cílem zajištění efektivního využití prostředků ROP SZ pro ekonomický rozvoj regionu	Flexibilní a efektivní administrace a řízení ROP SZ
		Funkční systém průběžných analýz, studií a evaluací nutných pro řízení, monitorování a hodnocení operačního programu
		Stabilizovaný a profesionální tým pracovníků ÚRR
		Efektivní systém spolupráce s externími expertními subjekty zapojenými do implementace ROP SZ
		Vznik a implementace funkčního systému rozvoje personálních a odborných kapacit ÚRR
5.2 Podpora rozvoje absorpční kapacity a publicity	Vysoká a efektivní absorpční kapacita regionu umožňující splnění cílů a plánovaných dopadů ROP SZ	Funkční systém identifikace a podpory přípravy tvorby kvalitních projektů
		Vznik a podpora systému podpory zvyšování kvalifikace jednotlivých potenciálních či existujících žadatelů a předkladatelů projektů
		Zajištění rovného přístupu k informacím pro všechny potenciální žadatele i veřejnost

Zdroj: Regionální rada regionu soudržnosti Severozápad, Regionální operační program NUTS II Severozápad pro období 2007 – 2013, Prováděcí dokument, Regionální rada regionu soudržnosti SZ, 2010, s. 93, 94, 96

Použité zkratky:

ROP SZ   Regionální operační program regionu soudržnosti Severozápad

ÚRR   Úřad Regionální rady

Příloha č. 14

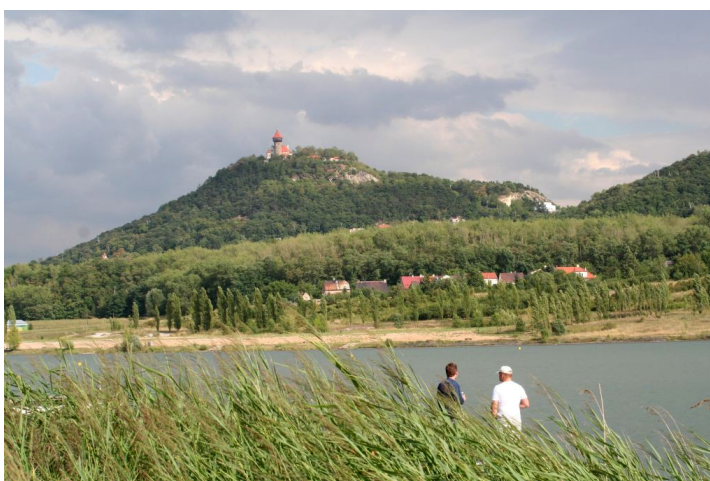
Fotodokumentace lokality, v níž by byl realizován modelový projekt

*In-line dráha okolo vodní nádrže Matylda s hradem Hněvín v pozadí
Zdroj: www.foto.mapy.cz (dne 17.3.2012)*

*Vodní atrakce na nádrži Matylda
Zdroj: www.město-most.cz (dne 17.3.2012)*

www.horydoly.cz (dne 17.3.2012)